პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 87 (18629) ხუთშაბათი, 14 აპრილი, 1983 წელი ფასი 3 კაპ.

16 აპრილს კომუნისტური შაბათობაა

მზად არიან შრომის დღესასწაულისათვის

შაბათობის მომწყობი შტაბების სხდომები

კომუნისტური შაბათობის დღეს აფხაზეთის საწარმოები დაზოგილი ნედლეულითა და მასალებით, ელექტროენერგიითა და სათბობით სულ ცოტა ათი ათასი მანეთის პროდუქციას გამოუშვებენ. ამ დღეს სამრეწველო საწარმოებში თავის სამუშაო ადგილს დაიკავებს ათიათასობითი კაცი. ისინი აწარმოებენ მილიონ 100 ათასი მანეთის პროდუქციას, შეასრულებენ 388 ათასი მანეთის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებს. ეს ითქვა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის შაბათობის მომწყობი რესპუბლიკური შტაბის სხდომაზე.

კომუნისტური შაბათობის განწესით იმუშავებს 276.900 კაცი, დიდი მოცულობის სამუშაოები შესრულდება ქალაქებისა და სოფლების კეთილმოწყობისათვის. აფხაზეთის მშრომელები დარგავენ 50 ათას დეკორატიულ მცენარეს, შეაგროვებენ 65 ტონა ჯართს. შაბათობაზე გამომუშავებული თანხებიდან ხუთწლედის ფონდში გადაირიცხება 240 ათას მანეთზე მეტი.

* * *

გაიმართა 16 აპრილს ლენინური კომუნისტური შაბათობის მომწყობი აჭარის რესპუბლიკური შტაბის სხდომა. ბათუმის საქალაქო, ქობულეთის, ხელვაჩაურის, ქედის, შუახევის, ხულოს რაიონული შტაბების, საქართველოს სანაოსნოს სამმართველოში მოქმედი საზღვაო შტაბის ხელმძღვანელებმა განაცხადეს, რომ მზად არიან წითელი შაბათობისათვის.

— შაბათობისათვის მზადება, — უთხრა საქინფორმის კორესპონდენტს შტაბის თავმჯდომარემ, საქართველოს კომპარტიის აჭარის საოლქო კომიტეტის მეორე მდივანმა გ. ჩიგოგიძემ, — ყველგან მიმდინარეობს ხუთწლედის შუაგული წლის დავალებათა, გეორგიევსკის ტრაქტატის 200 წლისთავის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში ნაკისრ ვალდებულებათა უთუო და გადაჭარბებით შესრულებისათვის ბრძოლის ნიშნით. ავტონომიური რესპუბლიკის შრომითმა კოლექტივებმა გადაწყვიტეს ამ დღეს იმუშაონ უმაღლესი შრომის ნაყოფიერებით.

სულ აჭარაში შაბათობაში მონაწილეობას მიიღებს 190 ათასზე მეტი კაცი. გამოუშვებენ 800 ათას მანეთზე მეტი ღირებულების პროდუქციას. ამ დღეს გამომუშავებულ მთელ ფულს აჭარის ასს რესპუბლიკის მშრომელები ხუთწლედის ფონდში გადარიცხავენ.

* * *

— სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის შრომითი კოლექტივები, — თქვა საქინფორმის კორესპონდენტთან საუბარში კომუნისტური შაბათობის მომწყობი შტაბის თავმჯდომარემ, საქართველოს კომპარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის მეორე მდივანმა ნ. ოდიშვილმა, — მზად არიან წითელი შაბათობისათვის. სამხრეთ ოსეთის შრომის დღესასწაულში მონაწილეობას მიიღებს 52.560 კაცი. ისინი აწარმოებენ 311.250 მანეთის პროდუქციას, მათ შორის 191.200 მანეთის სახალხო მოხმარების საქონელს. დაზოგილი ნედლეულით, მასალებით გამოუშვებენ 13.000 მანეთის სასაქონლო პროდუქციას, ხოლო დაზოგილი ელექტროენერგიით — 3.000 მანეთისას.

დიდი მოცულობის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებს შეასრულებენ ოლქის მშენებლები დაბა კვაისში, კავკასიონის მთავარ ქედში გამავალი ავტოსაგზაო გვირაბეს, პედაგოგიური ინსტიტუტის ახალი კომპლექსის მშენებლობაზე.

სამხრეთ ოსეთის სოფლის მშრომელები დათესავენ საგაზაფხულო კულტურებს, იმუშავებენ ბაღ-ვენახებში, მეცხოველეობის ფერმებში. დასახულია შეაგროვონ 119 ტონა ჯართი. დარგავენ რამდენიმე ათას ხესა და დეკორატიულ ბუჩქს.

ადგილებიდან გვატყობინებენ:

დამკვრელური სამუშაო

ტყიბული. (საკ. კორ.). ზონის საზოგადოებრივ მეურნეობებში დამკვრელურ სამუშაოდ არის გამოცხადებული ორგანული სასუქით ნიადაგის განოყიერება. გურნის კოლმეურნეობამ შემოდგომაზე დაიწყო და ახალი წლის დამდეგიდანვე ნაკელი სნრაფი ტემპით შეაქვს მინდვრებსა და ბაღ-ვენახებში. უკვე შეტანილია 400 ტონა ორგანული სასუქი. საგაზაფხულო სამუშაოთა დამთავრებამდე მექანიზატორები ნიადაგში დამატებით კიდევ შეიტანენ 250 ტონა ნაკელს. ამ საშურ საქმეში ყველაზე მეტად ისახელა თავი კოლმეურნეობის მოწინავე მექანიზატორმა ბ. დალაღიშვილმა. მას ყოველდღე მეცხოველეობის ფერმიდან ნაკელი პირდაპირ ხეხილის ბაღებში შეაქვს.

ზონის კოლმეურნეობები წლეულს სახნავში 7.000 ტონა ნაკელს შეიტანენ, გაცილებით მეტს, ვიდრე შარშან.

ახალგაზრდების ძალებით

ცხინვალი. (საკ. კორ.). კომუნისტურ შაბათობაზე ერთსულოვნად გამოვა ცხინვალის რაიონის ახალგაზრდობა. საზოგადოებრივ მინდვრებსა და ბაღ-ვენახებში, მეცხოველეობის ფერმებში იმუშავებს 2.500-ზე მეტი ჭაბუკი და ქალიშვილი. ამ დღეს კომკავშირელი მძღოლები და მექანიზატორები ძირითადად დაზოგილი სანვავ-საპოხი მასალებით იმუშავებენ და გამომუშავებული თანხის მნიშვნელოვან ნაწილს მეთერმეტე ხუთწლედის ფონდში გადარიცხავენ.

კომუნისტური შრომის ზეიმზე 2 ათასზე მეტი ახალგაზრდა იმუშავებს სამუშაო ადგილის კეთილმოსაწყობად, გაამწვანებენ სოფლის ქუჩებს, ადმინისტრაციული შენობების ტერიტორიას.

1800 მანეთი — ხუთწლედის ფონდში

მახარაძე. (საკ. კორ). სოფელ შრომის ს. ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობის გამგეობა და პარტიული კომიტეტი ენერგიულ ღონისძიებებს ანხორციელებენ კომუნისტური შაბათობის მაღალ დონეზე ჩატარებისათვის.

სანარმოო ბრიგადებში, ყველა შრომითს უბანზე აგიტატორები ფართო საგიტაციო მუშაობას ენევიან. მოსახლეობას განუმარტავენ ლენინური შაბათობის ორგანიზებულად მონყობის გარშემო არსებული მთელი რიგი საყურადღებო საკითხების შესახებ. ამ მიმართულებით აღნიშვნის ღირსია აგიტატორების გ. ხუხუნაიშვილის, ი. მალაზონიას, ც. ჩხაიძის, რ. ხომერიკის, რ. გორგილაძისა და სხვების მაღალნაყოფიერი მუშაობა.

საკოლმეურნეო მრავალტირაჟიანი ნაბეჭდი გაზეთი „მეგობრობის დროშით“ (რედაქტორი ჩხატარაშვილი) სისტემატურად აქვეყნებს საინტერესო მასალებს ნითელი შაბათობის მომზადების თაობაზე.

კოლმეურნეობის შრომით კოლექტივს გადაწყვეტილი აქვს ქუდზე კაცი გამოვიდეს სამუშაოდ ჩაისა და ციტრუსების პლანტაციებში და შაბათობის დღეს გამომუშავებული თანხიდან 1800 მანეთი შეიტანონ მეთერთმეტე ხუთწლედის ფონდში.

დამთავრდება ობიექტის მშენებლობა

გორი. (საკ. კორ.). სასოფლო მშენებლობის სამინისტროს № 3 სამშენებლო ტრესტის კოლექტივი საგულდაგულოდ მოემზადა ლენინური შაბათობისათვის.

16 აპრილს კომუნისტურ შაბათობაზე 1596 სოფლის მშენებელი გამოვა. ტრესტის სამრეწველო სანარმოები ამ დღეს გამოუშვებენ 6500 მანეთის რკინა-ბეტონისა და ლითონის კონსტრუქციებს, საკედლე ბლოკსა და ბეტონს. შესრულდება 31600 მანეთის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები, აქედან 3250 მანეთისა დაზოგილი მასალებით.

კოლექტივმა გადაწყვიტა შაბათობის დღეს დაამთავროს ხაშურის საინფორმაციო გამომთვლელი სადგურის მშენებლობა და ხუთწლედს ფონდში 3065 მანეთი გადარიცხოს.

მოწინავე ბრიგადა

ქვაისი. მაღაროთასამმართველოში შრომით სახელი გაითქვა გამყვანთა ბრიგადამ, რომელსაც ალიხან თაიმაზოვი უდგას სათავეში. ბრიგადის წევრები — ბორის ხუგაევი, სერგო ბესტაევი, ალიხან ნანიევი და თვით ბრიგადირი სისტემატურად გამოდიან სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვებულნი.

ბრიგადის წევრებმა სანარმოო დისციპლინის განმტკიცებით წარმატებით, შეასრულეს იანვარ-მარტის დავალება.

ალიხან თაიმაზოვის ბრიგადის წევრები მხურვალედ გამოეხმაურნენ მოსკოველთა თაოსნობას ვ. ი. ლენინის დაბადების დღის აღსანიშნავად წითელი შაბათობის მოწყობის თაობაზე. მათ ვალდებულება იკისრეს ამ დღისათვის გადაჭარბებით შეასრულონ ოთხი თვის საწარმოო დავალება.

ჯ. ანტონოვი,
მუშკორი, კვაისის მამდიდრებელი ფაბრიკის მუშა.

ᲡᲐᲛᲘ ᲐᲗᲐᲡ ᲰᲔᲥᲢᲐᲠᲖᲔ ᲛᲔᲢᲔᲑᲘ ᲓᲐᲘᲙᲐᲕᲔᲑᲡ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲘᲜᲓᲘᲡ ᲜᲐᲗᲔᲡᲘᲐᲜᲘ ᲠᲐᲝᲜᲘᲡ ᲛᲔᲚᲝᲠᲐᲢᲝᲠᲔᲑᲘ. ᲐᲞᲠᲘᲚᲘᲡ ᲐᲛ ᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔᲑᲘᲗ ᲡᲘᲛᲘᲜᲓᲘᲡ ᲗᲔᲡᲕᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲔᲡ ᲡᲝᲤᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲦᲔᲣᲚᲘ ᲙᲝᲚᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐ „ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲔᲠᲗ-ᲔᲠᲗᲘ ᲑᲠᲘ�გᲐᲓᲐᲨᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲐᲗᲐᲡᲘ ᲰᲔᲥᲢᲐᲠᲘ, ᲐᲥᲔᲓᲐᲜ 250 ᲗᲐᲛᲐᲠᲘ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ: ᲛᲔᲥᲐᲜᲘᲖᲐᲢᲝᲠᲘ ᲕᲐᲚᲘᲙᲝ ᲓᲐᲜᲔᲚᲘᲐ; ᲡᲘᲛᲘᲜᲓᲘᲡ ᲗᲔᲡᲐᲕᲔᲑᲘ ᲙᲝᲚᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐ „ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ“.

Ი. ᲯᲝᲮᲝᲜᲔᲚᲘᲫᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ. (ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ).

ᲗᲔᲡᲐᲕᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲛᲘᲜᲓᲘᲡ

ᲡᲐᲥᲛᲔᲡ ᲒᲐᲛᲝᲐᲠᲩᲘᲜᲐ

ᲢᲧᲔ ᲨᲔᲣᲜᲐᲮᲔ ᲨᲕᲘᲚᲔᲑᲡᲐ...

ᲚᲝᲐᲒᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲐᲤᲮᲣᲚᲘ, ᲡᲘᲪᲘᲪᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲒᲘᲠᲕᲔᲣᲚᲘ ᲐᲛᲘᲜᲓᲔᲑᲘ ᲐᲢᲛᲝᲡᲤᲔᲠᲝᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲫᲚᲐᲕᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐᲜᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲯᲐᲮᲔᲚᲐ ᲓᲐ ᲗᲝᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲗᲝᲑᲘᲗᲘᲡ ᲓᲐᲗᲝᲑᲐ. ᲒᲐᲪᲘᲪᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲗ. ᲗᲕᲐᲚᲘᲗᲘᲡ ᲗᲕᲐᲚᲘᲗ ᲓᲐ ᲒᲣᲚᲘᲗ ᲒᲐᲮᲐᲑᲐᲠᲔ ᲐᲧᲕᲐᲕᲓᲐ ᲓᲐ ᲓᲐᲛᲨᲕᲔᲜᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲕᲐᲚᲘ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲑᲐᲠᲘ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲣᲠᲘᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲓᲘᲚᲘᲡᲠᲘᲔᲑᲘ.

ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲡ, ᲥᲣᲠᲘᲡ, ᲓᲘᲓᲐᲛᲝᲬᲘᲚᲘ ᲐᲛ ᲣᲓᲘᲓᲔᲡ ᲤᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘ ᲬᲧᲐᲠᲝ ᲓᲐ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲬᲕᲐᲜᲔ ᲤᲔᲠᲘᲡᲤᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲕᲘ ᲓᲐᲜᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲯᲐᲮᲔᲚᲐ ᲓᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲗᲝᲑᲘᲗᲘᲡ ᲓᲐᲗᲝᲑᲐ. ᲒᲐᲝᲪᲘᲪᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲗ. ᲗᲕᲐᲚᲘᲗᲘᲡ ᲗᲕᲐᲚᲘᲗ ᲓᲐ ᲒᲣᲚᲘᲗ ᲒᲐᲮᲐᲑᲐᲠᲔ ᲐᲧᲕᲐᲕᲓᲐ ᲓᲐ ᲓᲐᲛᲨᲕᲔᲜᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲕᲐᲚᲘ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲑᲐᲠᲘ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲣᲠᲘᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲓᲘᲚᲘᲡᲠᲘᲔᲑᲘ.

ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲡ, ᲥᲣᲠᲘᲡ, ᲓᲘᲓᲐᲛᲝᲬᲘᲚᲘ ᲐᲛ ᲣᲓᲘᲓᲔᲡ ᲤᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘ ᲬᲧᲐᲠᲝ ᲓᲐ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲬᲕᲐᲜᲔ ᲤᲔᲠᲘᲡᲤᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲕᲘ ᲓᲐᲜᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲯᲐᲮᲔᲚᲐ ᲓᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲗᲝᲑᲘᲗᲘᲡ ᲓᲐᲗᲝᲑᲐ. ᲒᲐᲝᲪᲘᲪᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲗ. ᲗᲕᲐᲚᲘᲗᲘᲡ ᲗᲕᲐᲚᲘᲗ ᲓᲐ ᲒᲣᲚᲘᲗ ᲒᲐᲮᲐᲑᲐᲠᲔ ᲐᲧᲕᲐᲕᲓᲐ ᲓᲐ ᲓᲐᲛᲨᲕᲔᲜᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲕᲐᲚᲘ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲑᲐᲠᲘ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲣᲠᲘᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲓᲘᲚᲘᲡᲠᲘᲔᲑᲘ.

ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲐᲛ ᲣᲓᲘᲓᲔᲡ ᲤᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲮᲡᲝᲕᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲑᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲬᲕᲐᲜᲔ ᲤᲔᲠᲘᲡᲤᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲕᲘ ᲓᲐᲜᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲯᲐᲮᲔᲚᲐ ᲓᲐ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ-ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲝ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲓᲐᲛᲡᲬᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲛᲘᲣᲠᲘᲜᲐᲕᲡ „ᲙᲝᲡᲛᲝᲡ-1452“

1983 ᲬᲚᲘᲡ 12 Ა�პᲠᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲣᲨᲕᲔᲡ ᲓᲔᲓᲐᲛᲘᲬᲘᲡ ᲛᲝᲠᲩᲘᲚᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲣᲠᲘ ᲗᲐᲜᲐᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲘ „ᲙᲝᲡᲛᲝᲡ-1452“. ᲗᲐᲜᲐᲛᲒᲖᲐᲕᲠᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲛᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ Ა�პᲐᲠᲐᲢᲣᲠᲐ ᲒᲐᲜᲐᲠᲒᲠᲫᲝᲑᲡ ᲙᲝᲡᲛᲝᲡᲣᲠᲘ ᲡᲘᲒᲜᲐᲚᲔᲑᲡ. Ა�პᲐᲠᲐᲢᲣᲠᲐ ᲜᲝᲠᲛᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲡ. ᲙᲝᲡᲛᲝᲡᲘᲡ-1452 ᲙᲝᲛᲠᲘᲡ ᲙᲝᲛᲠᲘᲡ ᲛᲘᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ ᲐᲞᲐᲠᲐᲢᲣᲠᲐ ᲒᲐᲜᲐᲠᲒᲠᲫᲝᲑᲡ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲝ-ᲒᲐᲛᲝᲗᲕᲚᲘᲗᲘ ᲪᲔᲜᲢᲠᲘ ᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲘᲡ. (ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ).

ᲛᲔᲢᲐᲚᲣᲠᲒᲘᲣᲚᲘ ᲨᲔᲯᲘᲠᲗᲕᲘᲡ ᲡᲘᲥᲕᲘᲠᲔ

ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ „ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲒᲐᲜᲬᲔᲡᲘ“

ᲛᲫᲚᲐ ᲐᲕᲘᲯᲐ ᲛᲔᲐᲕᲘᲯᲐᲕᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲗᲐᲛᲐ ᲓᲛᲘᲗᲯᲐᲕᲘᲡ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲝᲛᲘᲡ ᲒᲐᲮᲓᲐ. ᲔᲡ ᲐᲘᲡᲐᲮᲐ ᲮᲔᲚᲨᲔᲙᲠᲣᲚᲔᲑᲐᲨᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲪᲘᲐ ᲓᲐᲓᲘᲡ ᲓᲘᲠᲘᲗᲘᲗ ᲜᲐᲧᲝᲤᲘ ᲒᲐᲮᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲢᲧᲝᲝ ᲓᲐ ᲮᲘᲡᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲔᲚᲘ ᲛᲠᲔᲬᲕᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲨᲘ. ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ ᲛᲐᲗ ᲐᲙᲐᲖᲕᲘᲠᲔᲑᲓᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲗ ᲙᲝᲛᲞᲚᲔᲥᲡᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ. ᲐᲛᲘᲒᲠᲘᲗᲐᲜᲐᲐᲜᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲗ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲪᲘᲘᲡ ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲪᲘᲐ ᲐᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲓᲐ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲔᲑᲡ. ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲗ ᲬᲚᲔᲑᲨᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲦᲬᲔᲕᲐᲓ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲗ ᲬᲚᲔᲑᲨ

უგანწესო ბრიგადა ნამდვილ მეურნეთა კოლექტივია

კოლმეურნეობრივ და საბჭოთამეურნეობრივ წარმოებაში ბრიგადული იჯარის დანერგვა ორგანიზატორული მუშაობის მაგისტრალური მიმართულებაა, რომლის მიზანია ამაღლდეს სოფლის მშრომელთა შრომის ეფექტიანობა. ბელგოროდში ამას წინათ გამართული საკავშირო თათბირი ამ გზაზე ნიშანსვეტი გახდა, დმანისში მოწყობილმა რესპუბლიკური თათბირ-სემინარმა კი გააღრმავა პრობლემის განხილვა ჩვენი რესპუბლიკის სპეციფიკური პირობების გათვალისწინებით.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის ნოემბრის პლენუმმა მოითხოვა შეიქმნათ ისეთი პირობები, რომლებიც სტიმულს მისცემენ ხარისხიან, მაღალნაყოფიერ შრომას, ინიციატივას, ფხიანობას. ამ მოთხოვნებს ბევრად შეესაბამება ბრიგადული იჯარა სოფლად. მისი უყველგან ათვისება მნიშვნელოვან ნოვატორულებს სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარებისათვის პარტიისა და მთავრობის მიერ დასახული ამოცანების გადაწყვეტაში.

საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის გ. მგელაძის მოხსენებაში, ხელმძღვანელი პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო მუშაკების, მეცნიერების, სპეციალისტების, იმ ბრიგადებისა და რგოლების ხელმძღვანელების გამოსვლებში, რომლებმაც ბრიგადული იჯარა აითვისეს, აღინიშნა, რომ კოლექტიური შრომის ორგანიზაციის ეს ფორმა ჰარმონიულად ახამებს ერთმანეთთან მაღალი საბოლოო შედეგებისათვის მშრომელთა ზრუნვასა და მეურნეობრიობის ინტენსიურ მეთოდებს.

პრაქტიკამ ცხადყო: იქ, სადაც კარგად აითვისეს შრომის ორგანიზაციის კოლექტიური ფორმა, არახელსაყრელი ამინდის პირობებშიც კი ჰექტარის უკუგება მაღალია. ამის მაგალითია უგანწესო ბრიგადებისა და რგოლების მუშაობა აბაშის, ცხაკაიას, ლანჩხუთის, დმანისის, გარდაბნის, ზუგდიდის, ყვარლის, თეთრი წყაროსა და სხვა რაიონებში.

ზუგდიდის რაიონის ინგირის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში შექმნილია 14 მექანიზებული რგოლი, რომელთაგან თითოეულს მიმაგრებული აქვს 32 ჰექტარი პლანტაცია, რაც 20 ჰექტარით მეტია, ვიდრე მუშაობის ახალ ფორმაზე გადასვლამდე იყო. პროდუქციის წარმოება ასეთ რგოლებში 2,1-ჯერ გაიზარდა. ფოთლის ჰექტარობრივმა მოსავლიანობამ 101,4 ცენტნერი შეადგინა გეგმით გათვალისწინებული 47 ცენტნერის ნაცვლად, ხოლო შრომის ნაყოფიერება სამჯერ გადიდდა.

თათბირ-სემინარზე მოიყვანეს სხვა დადებითი მაგალითებიც, რომლებიც ცხადყოფს ბრიგადული იჯარის უპირატესობას. ლაგოდეხის რაიონში, სადაც უკვე მეხუთე წელია მოქმედებს შრომის ანაზღაურების აკორდულ-პრემიული სისტემის კომპლექსური მექანიზებული ბრიგადა, შემოსავალი ბრიგადის წევრთა მიერ წარმოებული პროდუქციის რეალიზაციისგან ორი წლის მანძილზე გაიზარდა 11.364 მანეთით, ერთი მექანიზატორის წლიური ხელფასი საშუალოდ გადიდდა 1133 მანეთით.

რესპუბლიკაში შეძენილი გამოცდილების ანალიზი მოწმობს: კოლექტიური იჯარა პრაქტიკულად ეფექტიანია ყოველი სახეობის სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოებაში და ყველგან უზრუნველყოფს მაღალი საბოლოო შედეგების მიღწევას. ეს კარგად ჩანს დმანისის რაიონის მეურნეობათა მაგალითით, სადაც ბრიგადულ იჯარას იყენებენ არა მარტო მემინდვრეობაში, არამედ მეცხოველეობაშიც. რაიონი, რომელმაც ჯერ კიდევ 1980 წელს სახელმწიფო 2800 ათასი მანეთით დაიზარალა, ახლა მოწინავე მჯნებზე გადის.

რესპუბლიკური თათბირ-სემინარი დმანისში

კოლექტიური იჯარა ხელს უწყობს ნაკლები ძალებით საუკეთესო შედეგების მიღწევას. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, აქ ამარჯვებენ არა ღონით, არამედ ხერხით. მაგალითად, აბაშის რაიონში ორ ათაკაიან ბრიგადას შარშან გაბარებული ჰქონდა ორი ათასი ჰექტარი ფართობი, მაშინ როცა სიაზლის შემოღებამდე, სამარცვლე სიმინდის მოვლა-მოყვანის დროს 1000 ჰექტარ ფართობზე საშუალოდ დასაქმებული იყო 138 კაცი. რაოდენ დიდი განსხვავებაა შრომის შედეგებში! მეტად არახელსაყრელი ამინდის პირობების მიუხედავად, უგანწესო ბრიგადამ შარშან დიდი მოგება მიიღო, თითოეულ მექანიზატორს ნატურით გადაუხადეს 4-4 ტონა სიმინდი.

ცხოვრებამ დამაჯერებლად ცხადყო ბრიგადული იჯარის უპირატესობანი. მაგრამ, როგორც თათბირ-სემინარის მონაწილეებმა აღნიშნეს, რესპუბლიკის კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების უმრავლესობაში ეს პროგრესული ხერხი ჯერჯერობით სათანადოდ არ გამოუყენებიათ. პარტიული, საბჭოთა, სამეურნეო ორგანოები სათანადოდ არ აფასებენ მას, სუსტად ნერგავენ პრაქტიკაში. ამის მიზეზი ბევრია, წინარეს ყოვლისა ის, რომ არიკიან იჯარის არსი, ხშირად ზოგიერთი ხელმძღვანელი პასიურობას, უინიციატივობას იჩენს, ცდილობს იმოქმედოს ძველებურად. ასე უფრო მშვიდად ვართო, ფიქრობენ ისინი. ბრიგადასთან თუ რგოლთან ხელშეკრულებას რომ ხელს მოაწერენ, მათ ხომ უნდა უზრუნველყოფ ისინი ყოველივე საჭიროთი წარმატებული მუშაობისათვის.

იჯარის ათვისება და დანერგვა რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანებების საბჭოების ერთერთი გადაუდებელი საზრუნავია. ისინი უნდა აღმოფხვრიდნენ ყველაფერს, რაც აფერხებს უგანწესო სისტემის განვითარებას, უზრუნველყოფდნენ ნებაყოფლობითს საწყისებზე კოლექტივების შექმნის პრინციპების ზუსტად დაცვას.

არ კმარა მექანიზატორებს გვუსაზღვრავდეთ პროდუქციის წარმოების დავალებასა და ხელფასის ოდენობას. უნდა მივაღწიოთ, რომ კოლექტივში სუფევდეს მომჭირნეობის რეჟიმი, მოგვარებული იყოს მკაცრი აღრიცხვა და კონტროლი. როცა ბრიგადა დაინტერესებულია დანახარჯების შემცირებით, ყაირათიანად იყენებს საწვავს, სასუქებს, თესლს, საბოლოო ანგარიშით უფრო ეფექტიანად არის გამოყენებული საწარმოო ფონდები, კაპიტალური დაბანდებანი.

განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება დავალებათა დასაბუთებას. სწორად იქცევიან იქ, სადაც საწარმოო გეგმების შედგენაში ებაძ�ბრიგადების წევრებს, გადამწყვეტი უნდა იყოს მექანიზატორთა აზრი ხელფასის განაწილების დროსაც.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისის პლენუმმა განსაზღვრა საიჯარო ბრიგადებისა და რგოლების მატერიალური დაინტერესების გაძლიერების ღონისძიებანი: უნდა მივაღწიოთ, ხაზი გაუსვეს თათბირ-სემინარის მონაწილეებმა, რომ ეს სტიმულები აქტიურად „მუშაობდნენ“ მოსავლისათვის, ადამიანებს უღვიძებდნენ იმის სურვილს, რომ შემოქმედებითად ეკიდებოდნენ საქმეს.

ვითვისებთ რა შრომის ორგანიზაციისა და ანაზღაურების ახალ მეთოდს, უნდა ვითვალისწინებდეთ კონკრეტულ ზონალურ პირობებს, განსაკუთრებით ცალკეული დარგების პირობებს. სასოფლო-სამეურნეო ორგანოები ნაკლებ პროპაგანდას უწევენ მოწინავე გამოცდილებას, ზოგჯერ დაბალია მერგოლურებისა და ბრიგადირების აგრონომიული და ზოოტექნიკური მომზადების დონე. სათანადო ყურადღებას არ უთმობენ მეცნიერები უგანწესო სისტემის სრულყოფას რესპუბლიკის კონკრეტული რეგიონების პირობების გათვალისწინებით.

სოფლად, აგროსამრეწველო კომპლექსის დარგებში იჯარის განვითარებისათვის ბევრი რამ უნდა გააკეთონ პარტიულმა, ორგანიზაციებმა, თითოეულ რაიონში საჭიროა შეიქმნას ბრიგადული იჯარის დანერგვის კომისიები, ამაღლდეს კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების, სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების ხელმძღვანელთა და სპეციალისტთა პასუხისმგებლობა. ამისათვის საჭიროა მივაღწიოთ, რომ ბრიგადებს, რგოლებს მეთაურობდნენ ყველაზე ავტორიტეტიანი, საქმის მცოდნე ადამიანები.

საქმის ცოდნით რომ გამოიყენონ იჯარის პრინციპები, მეურნეობათა ხელმძღვანელები და სპეციალისტები კარგად უნდა იცნობდნენ მოწინავე გამოცდილებას. მისი შესწავლა და ათვისება შრომის ორგანიზაციის ახალი ფორმის დამკვიდრების მნიშვნელოვანი პირობა და სერიოზული წანამძღვარია.

თათბირ-სემინარზე მიიღეს საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის მიერ მომზადებული რეკომენდაციები რესპუბლიკის მეურნეობებში ბრიგადული იჯარის მეთოდის დანერგვის შესახებ.

თათბირ-სემინარის მონაწილეები იყვნენ დმანისის რაიონის ვაკისის, დმანისის, განთიადის საბჭოთა მეურნეობებში, სადაც პრაქტიკულად გაეცნენ ამ მეურნეობათა მუშაობის გამოცდილებას, რომლებიც წარმატებით იყენებენ მუშაობის პროგრესულ ფორმას — ბრიგადულ იჯარას.

თათბირ-სემინარის შედეგები შეჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ჯ. ი. პატიაშვილმა.

თათბირ-სემინარის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ო. გ. ვარძელაშვილი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის განყოფილებათა გამგეები ლ. ლ. ზაქაიძე და გ. ს. მამაცაშვილი.

(საქინფორმი).

ფიზიკულტურა მეორეხარისხოვანი საქმე როდია

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებასთან არსებულმა ფიზიკულტურის, სპორტისა და ტურიზმის განვითარების სამუშაო ჯგუფმა განიხილა საკითხი, თუ როგორ სრულდება გორის რაიონში სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება „ფიზიკური კულტურისა და სპორტის მასობრიობის შემდგომი ამაღლების შესახებ“. მკაფიო დასკვნა იყო ჩამოყალიბებული: ამ მმართველებით მუშაობა არადამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს.

რაიონში დაუყოვნებლივ გამოეხმაურნენ კრიტიკას. საკითხი დაისვა საქართველოს კომპარტიის გორის რაიკომის ბიუროს განსახილველად. ნაკლოვანებანი, აღინიშნა აქ, იმის შედეგია, რომ პარტიის რაიკომის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებამ (გამგე — გ. ჯაშაშვილი), სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომმა (თავმჯდომარის მოადგილე — შ. ჯვარიძე), სახალხო განათლების განყოფილებამ (გამგე ა. ჩხეიძე), კომკავშირის რაიკომმა (მდივანი — შ. კეჩხუაშვილი) შეასუსტეს კონტროლი ფიზკულტურისა და სპორტის განვითარებისადმი. ამას ის მოჰყვა, რომ ფიზკულტურა და სპორტი რაიონში უყურადღებოდ არის მიტოვებული, ზოგიერთ ხელმძღვანელს ეს მეორეხარისხოვან საქმედ მიაჩნია.

რაიონის სპორტკომიტეტს დაევალა უახლოეს ხანში საფუძვლიანად გარდაქმნის ფიზიკური კულტურისა და სპორტის ხელმძღვანელობა, ყოველ სხდომაზე განიხილოს ძირეულ ორგანიზაციათა მუშაობა, დაუწესოს მკაცრი კონტროლი „მშთ“ ნორმატივების ჩაბარებას, სპორტული სექციებისა და ჯგუფების მეცადინეობას, მიაღწიოს იმას, რომ ფიზიკურმა კულტურამ და სპორტმა მტკიცედ მოიკიდოს ფეხი თითოეული ოჯახის ყოველდღიურ ცხოვრებაში. ნებაყოფლობითი სპორტსაზოგადოება „კოლმეურნის“ რაიონულ საბჭოსთან ერთად გააძლიერის სპორტმენთა — რესპუბლიკის ნაკრები გუნდების წევრთა მომზადება სსრ კავშირის ხალხთა VIII საზაფხულო სპარტაკიადის ფინალურ შეჯიბრებებში მონაწილეობისათვის.

ამასთან ერთად რაიკომმა სპორტსაზოგადოება „კოლმეურნის“ რაიონულ საბჭოს მიუთითა, რომ საჭიროა ფართოდ ჩაბას მშრომელები და მოსწავლეები ახალგაზრდობა ფიზკულტურულ და სპორტულ სექციებში, შექმნას ისინი საწარმოებში, მეურნეობებში, საცხოვრებელ ადგილას.

რაიკომმა განათლების განყოფილებას დაავალა ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში შემოიღოს დილის გამამხნევებელი ვარჯიში, მოძრავი თამაშებანი დიდი შესვენების დროს, უფრო აქტიურად დანერგოს „იმედის სტარტების“ სპორტული შეჯიბრებანი და სხვ. ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილებასთან ერთად გამოავლინოს სუსტი ჯანმრთელობის ბავშვები, აიყვანოს ისინი სპეციალურ სამედიცინო აღრიცხვაზე. სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომს დაევალა შეიმუშაოს სპორტული ბაზების რეკონსტრუქციისა და კეთილმოწყობის ორწლიანი გეგმა და უზრუნველყოს მისი თანამმდევრული განხორციელება.

საქართველოს კომპარტიის გორის რაიკომმა მკაცრი სასჯელები დაადო იმათ, ვისი მიზეზითაც რაიონში ჩაშლილია ეს მნიშვნელოვანი მუშაობა. მასობრივ-ფიზიკულტურული და სპორტული საქმიანობისადმი სუსტი ხელმძღვანელობისა და კონტროლისათვის, სპორტული ბაზების არადანიშნულებისამებრ გამოყენებისათვის ი ს ქიწნისის სანერგე საბჭოთა მეურნეობის პარტიული ორგანიზაციის მდივანს გ. ნოჩაშვილსა და მეურნეობის დირექტორს მ. ქობალიანიძეს გამოეცხადათ საყვედური. კარალეთისა და შავშეთის საბჭოთა მეურნეობებისა და რაიკომპრომის პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნებს გ. მურადაშვილს, პ. ზაქარიაძეს, მ. მჭედლიძეს, ამ მეურნეობათა ხელმძღვანელებს მ. წვერავას, ო. იოსებიძესა და ო. სუხიშვილს მიეთითათ. შინდისის, ახალუბნის, გარეჯვრისა და ქიწნისის საშუალო სკოლების დირექტორებს თ. სიმონიშვილს, გ. აკოფოვს, გ. გვეტაძეს, ნ. ნადირაძეს გამოეცხადათ საყვედური. რაიონული სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის თ. ქიმერიძის ჰეროსნალური პასუხისმგებლობის საკითხი ითხოვა რაიკომი კომუნისტების ბიუროს გამოჯანმრთელების შემდეგ. შინდისის, ქიწნისისა და გარეჯვრის საშუალო სკოლების დირექტორებს დაევალათ განიხილონ ფიზკულტურის მასწავლებელთა სამსახურებრივი შესაბამისობის საკითხი.

ცნობად არის მიღებული, რომ საზოგადოება „კოლმეურნის“ რაიონული საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე ს. ქარელი ფიზკულტურულ-სპორტული მუშაობის ჩაშლისათვის განთავისუფლებულია თანამდებობიდან.

რაიონის სკოლებში ფიზკულტურულ და სპორტულ-გამაჯანსაღებელ მუშაობაში ნაკლოვანებებისათვის სახალხო განათლების განყოფილების გამგეს ა. ჩხეიძეს მიეთითა. იმის გამო, რომ კონტროლს არ უწევდა და მომთხოვნელობას არ იჩენდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების განხორციელებაში, პარტიის გორის რაიკომს პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების ინსტრუქტორს ზ. რევაზიშვილს გამოეცხადა საყვედური. დაისაჯნენ აგრეთვე სხვა პირები, რომელთა მიზეზით შესუსტდა ყურადღება მასობრივი ფიზიკური კულტურისა და სპორტისადმი. (საქინფორმი).

ᲒᲐᲜᲗᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲝᲗᲝ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ VI ᲙᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ტექნიკა სოფელში მიდის

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ სავაჭრო ბაზა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკით უზრუნველყოფს დასავლეთ საქართველოს ათობით მეურნეობას. მარტო წელს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს მიეყიდებათ სხვადასხვა მანქანა-მოწყობილობა — სულ 24 მილიონი მანეთისა. ეს 4 მილიონი მანეთით მეტია, ვიდრე შარშან.

უახლოეს დღეებში აქედან მეურნეობას გაეგზავნება „კ-701“ და „ტ-150-კ“ ტიპის მძლავრი ტრაქტორი. ისინი აღჭურვილია ექვს და რვაკორპუსიანი გუთნებით.

ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს პროგრამით ქუთაისის ბაზაში სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა შემოდის რუმინეთიდან, ბულგარეთი ი დ ა ნ. ჩეხოსლოვაკიიდან. უკვე მიიღეს მცირეგაბარიტიანი ტრაქტორები ვენახის მწკრივთშორისების დასამუშავებლად, სათესელები, სათიბელები და ა. შ.

კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს ყოველდღიურად ბაზებიდან ცენტრალიზებული წესით ეგზავნებათ 20 ტრაქტორი და სხვა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა.

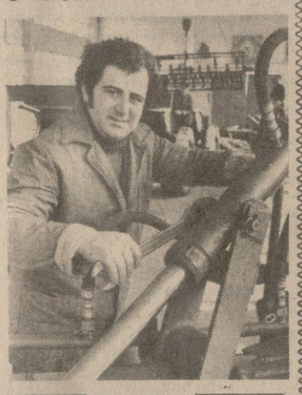

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲖᲔ: ტექნიკის ახალწყობი საამქროს ამწყობი ზეინკალი ამირან ხუბუკელაშვილი გასაგზავნად ამზადებს გუთნებს; მძლავრი ტრაქტორები მზად არის ქუთაისის სავაჭრო ბაზიდან დასავლეთ საქართველოს რაიონებში გასაგზავნად.

Ო. ᲑᲔᲠᲘᲫᲘᲙᲘᲫᲘᲡ ფოტო. (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

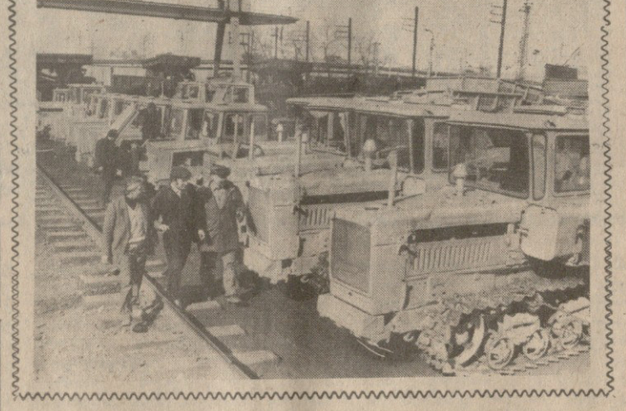

როგორ მოდის გამარჯვება

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის XXVI ყრილობის გადწყვეტილებებით დასახულია სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის გასვლა მეცნიერებისა და ტექნიკის მოწინავე მიჯნებზე. მთელი ჩვენი სახალხო მეურნეობის ახალი, კიდევ უფრო ძლიერი აღმავლობა, — აღინიშნა ყრილობაზე, — შესაძლებელია მხოლოდ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის და ფუნდამენტურ მეცნიერებათა განვითარების უმნიშვნელოვანეს პრობლემათა მეცნიერული კვლევის კოხცენტრაციის, ინსტიტუტების, კათედრების, ლაბორატორიების მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლების საფუძველზე. ამ მიმართულებით ძალზე აქტუალური, პერსპექტიული მეცნიერული კვლევა-ძიებაა რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების ბევრ კათედრაზე.

საყურადღებოა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოქიმიის კათედრასთან არსებული მეცნიერთა ჯგუფის აქტიური პოზიცია. მათ სასურსათო პროგრამის პრაქტიკული რეალიზაცია თავის უმნიშვნელოვანეს საქმედ მიაჩნიათ. მეცნიერებმა მიზნად დასახეს თავიანთი წვლილი შეტანონ ხორცისა და რძის მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის და სხვა სამრეწველო დარგების მეორეული ნედლეულის რაციონალური გამოყენების საქმეში.

საქართველოს კომპარტიის გორის რაიკომმა ამ მიზეზითაც რაიონში ჩაშლილია ეს მნიშვნელოვანი მუშაობა. მასობრივ-ფიზიკულტურული და სპორტული საქმიანობისადმი სუსტი ხელმძღვანელობისა და კონტროლისათვის, სპორტული ბაზების არადანიშნულებისამებრ გამოყენებისათვ ი ს ქიწნისის სანერგე საბჭოთა მეურნეობის პარტიული ორგანიზაციის მდივანს გ. ნოჩაშვილსა და მეურნეობის დირექტორს მ. ქობალიანიძეს გამოეცხადათ საყვედური. კარალეთისა და შავშეთის საბჭოთა მეურნეობებისა და რაიკომპრომის პარტიულ ორგანიზაციათა მდივნებს გ. მურადაშვილს, პ. ზაქარიაძეს, მ. მჭედლიძეს, ამ მეურნეობათა ხელმძღვანელებს მ. წვერავას, ო. იოსებიძესა და ო. სუხიშვილს მიეთითათ. შინდისის, ახალუბნის, გარეჯვრისა და ქიწნისის საშუალო სკოლების დირექტორებს თ. სიმონიშვილს, გ. აკოფოვს, გ. გვეტაძეს, ნ. ნადირაძეს გამოეცხადათ საყვედური. რაიონული სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის თ. ქიმერიძის ჰეროსნალური პასუხისმგებლობის საკითხი ითხოვა რაიკომი კომუნისტების ბიუროს გამოჯანმრთელების შემდეგ. შინდისის, ქიწნისისა და გარეჯვრის საშუალო სკოლების დირექტორებს დაევალათ განიხილონ ფიზკულტურის მასწავლებელთა სამსახურებრივი შესაბამისობის საკითხი.

ცნობად არის მიღებული, რომ საზოგადოება „კოლმეურნის“ რაიონული საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე ს. ქარელი ფიზკულტურულ-სპორტული მუშაობის ჩაშლისათვის განთავისუფლებულია თანამდებობიდან.

რაიონის სკოლებში ფიზკულტურულ და სპორტულ-გამაჯანსაღებელ მუშაობაში ნაკლოვანებებისათვის სახალხო განათლების განყოფილების გამგეს ა. ჩხეიძეს მიეთითა. იმის გამო, რომ კონტროლს არ უწევდა და მომთხოვნელობას არ იჩენდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების განხორციელებაში, პარტიის გორის რაიკომს პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების ინსტრუქტორს ზ. რევაზიშვილს გამოეცხადა საყვედური. დაისაჯნენ აგრეთვე სხვა პირები, რომელთა მიზეზით შესუსტდა ყურადღება მასობრივი ფიზიკური კულტურისა და სპორტისადმი. (საქინფორმი).

ხორცისა და რძის კომბინატებში და სოფლის მეურნეობის კომპლექსებში იკარგება უამრავი მეორეული ნედლეული — სისხლი, შრატი და სხვა, რომლებისგანაც თურმე ძვირფასი ცილებისა და სხვა სახის ნივთიერებათა მიღება შეიძლება. აქ ტონნით სისხლსა და შრატს კანალიზაციის მილებში უშვებენ, განსაკუთრებით ცუდად არის საქმე მეღორეობის კომპლექსებში; ღორის ჩხრიკელი არც სასუქად გამოდგება და გარემოსაც აბინძურებს.

სწორედ ამ მეორეული ნედლეულის გამოყენების საკითხებით დაინტერესდა ბიოქიმიის კათედრის გამგე, პროფესორი ნუგზარ ალექსიძე, და კათედრის მცირე ლაბორატორიაში ცდები დაიწყო.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის VI პლენუმზე ხაზგასმით აღინიშნა: „გაცილებით მეტ ყურადღებას მოითხოვენ ზოგიერთი სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტისა და უმაღლეს სასწავლებელთა კათედრების საინტერესო ნამუშევრები იაფი და დაბალი ხარისხის ნედლეულის, წარმოების ნარჩენების გამოყენების დარგში“.

16 წელია, რაც ნ. ალექსიძე ამ კათედრას ხელმძღვანელობს, სრულიად ახალგაზრდამ დაიცვა ჯერ საკანდიდატო, შემდეგ სადოქტორო დისერტაცია, 32 წლისა უკვე კათედრას უძღვებოდა. აკი იგრძნობა კიდეც კარგი ხელმძღვანელისა და ორგანიზატორის ნიჭი და უნარი — კათედრის კოლექტივი ერთსულოვნად იღვწის როგორც ახალგაზრდობის სწავლა-აღზრდის შემდგომი სრულყოფისათვის, ასევე მეცნიერული კვლევა-ძიების გაღრმავებისათვის.

ერთ დღეს, ამ ექვსიოდე წლის წინათ, რესპუბლიკის ხორცისა და რძის მრეწველობის სამინისტროში მივიდა ნ. ალექსიძე და მრეწველობაში დასანერგავად შესთავაზა სისხლისფორმიანი ელემენტებიდან გაუფერფლებული ცილების მიღების ტექნოლოგია. იმ დროს სამინისტროს ინჟინერ-ტექნოლოგად მუშაობდა ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი თეიურ მდინარაძე. ნ. ალექსიძის წინადადება განსახილველად და შესაბამისი დასკვნისათვის მას გადაეცა. ამის შემდეგ ორივემ ერთად დაიწყეს მუშაობა მრეწველობაში გაუფერფლებული ცილების გამოსაყენებლად. უკვე რამდენიმე მიმართულებით უფრო ინტენსიურად მუშაობდნენ, როცა თ. მდინარაძე გაერთიანება „თბილისხორცის“ მთავარ ტექნოლოგად გადაიყვანეს. ახალი საქმე კიდევ მეტ დროს მოითხოვდა, კვლევითი მუშაობის პარალელურად ჰქონდათ რამდენიმე გამოგონება, რომლებიც სახალხო მეურნეობაში უნდა დანერგილიყო. ამიტომ თ. მდინარაძე წარმოებიდან წამოვიდა. როგორც თვითონ ამბობს: მაღალმოქალაქეობრიობა, შეუპოვრობა, გამარჯვების რწმენა — აი ნუგზარ ალექსიძის ის თვისებები, რამაც უნივერსიტეტში მომიყვანა.

სამეცნიერო ჯგუფმა ნ. ალექსიძისა და თ. მდინარაძის ხელმძღვანელობით მცირე დროში განახორციელა საინტერესო ექსპერიმენტი სისხლისფორმიანი ელემენტებიდან გაუფერფლებული ცილების მიღებისა და ხორცისა და რძის შემცველის დასამზადებლად, მისი შემდგომი გამოყენების მიზნით. მათ საქართველოს სსრ ხორცისა და რძის მრეწველობის მინისტრის ა. მოვსესიანის, გაერთიანება „თბილისხორცის“ გენერალური დირექტორის რ. ანთაძის, თბილისის ხორცკომბინატის დირექტორის ნ. ნადაშვილის, უფროსი ტექნოლოგის ა. მასხულიის და სხვა თანამშრომლების აქტიური დახმარებითა და მონაწილეობით შექმნეს ორი ხორცის შემცველი, რომელთა შესახებ მზად არის საჭირო დოკუმენტაცია და სულ მალე დაინერგება წარმოებაში.

— სისხლში, ხორცთან შედარებით, — 20-ჯერ მეტი რკინაა ჰემოგლობინთან ერთად, — თქვა ნ. ალექსიძემ, — ადრე, სისხლის დამუშავებით რკინა-ჰემოგლობინი იკარგებოდა, მხოლოდ ცილის გამოყოფა ხერხდებოდა. ქიმიკატების ზემოქმედებით მიღებული ცილა მაინცდამაინც საიმედო არ იყო. ამიტომ კვლევა-ძიებას ახალი გზით შევუდექით, ყოველგვარი ქიმიკატების დაუხმარებლად. მართლაც სისხლზე ფიზიკური ზემოქმედებით მასში არსებული ყველა ძვირფასი ნივთიერების შენარჩუნებას მივაღწიეთ. ამ გზით მიღებული ხორცის შემცველებით დამზადებული ძეხვი განსაკუთრებით სასარგებლოა ბავშვებისა და ანემიით დაავადებულთათვის,

ხორცისა და რძის შემცველის გარდა ნ. ალექსიძემ და თ. მდინარაძემ, ფიზიკური მეთოდით, სისხლისფერის დაფიქსირებით მიიღეს რძის ახალი შემცველი, რომელსაც ცდიან კრწანისის მეღორეობის კომპლექსში. მასზე იქ დიდი მოთხოვნილებაა. გოჭები, რომლებსაც რძის შემცველით კვებავენ, ყოველ ჯანსაღი არიან და წონაშიც უკეთ მატულობენ, ვიდრე დედის რძით გამოკვებული გოჭები. როცა დედის რძით ნაკვებ ავადმყოფ გოჭებს რძის შემცველს აძლევენ, სრულიად ჯანსაღდებიან, ორგანიზმისთვის იმდენი საჭირო რკინა, ჰემოგლობინი, ცილები და ვიტამინებია რძის შემცველში.

ხორცისა და რძის შემცველების მიღებაზე მუშაობის დროს ნ. ალექსიძემ და თ. მდინარაძემ მიზნად დაისახეს მეღორეობის კომპლექსებში არსებული მეორეული ნედლეულის უტილიზაციისა და გამოყენების ჯერ კიდევ პრაქტიკულად გადაუწყვეტელი პრობლემის გადაჭრა. ეს გარემოს დაცვის საშუალებაც იქნებოდა და მისგან სამშენებლო მასალისა და ცხოველთა საკვების დამზადებაც.

მეცნიერთა ჯგუფის მიერ წარმოებული კვლევის შედეგებმა ფართო გამოხმაურება პოვა. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში გამართულ თათბირზე დეტალურად განიხილეს და გაანალიზეს შესრულებული მუშაობის შედეგები და პერსპექტივები. გადაწყდა, რომ კათედრასთან შექმნილიყო ექსპერიმენტული დარგობრივი № 1 ბიოტექნოლოგიის ლაბორატორია. ლაბორატორიის მეცნიერ-ხელმძღვანელად დაინიშნა ნ. ალექსიძე, გამგედ — თ. მდინარაძე. რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრის დ. დვალიშვილის უშუალო ხელმძღვანელობით შემუშავდა სპეციალური დებულება, რომელსაც საფუძვლად დაედო მატერიალური წახალისების პრინციპი კვლევის საბოლოო შედეგის გათვალისწინებით.

კრწანისის მეღორეობის კომპლექსში (დირექტორი — ტ. ჭელაშვილი) მოეწყო მეორეული ნედლეულის გადამუშავების ექსპერიმენტული ბაზები. ამ საქმეს დიდი ღვაწლი დასდეს საქართველოს მთავარმომარაგების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ ა. ბუაძემ, საქართველოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ გ. მგელაძემ, ამავე კომიტეტის ცხოველმრეწვის უფროსის პირველმა მოადგილემ რ. ციწაძემ და სხვა ხელმძღვანელმა მუშაკებმა.

შედეგმაც არ დააყოვნა. ლაბორატორიის დაარსებიდან სამი თვის თავზე გამოუშვეს პირველი პროდუქცია. დამუშავდა სახალხო მეურნეობისათვის მეტად მნიშვნელოვანი საკითხი: მეღორეობის კომპლექსის მეორეული ნედლეულიდან შეიქმნა ცხოველთა საკვები და პლასტიკური მასალები. აღნიშნულ კვლევითს სამუშაოებში მონაწილეობდნენ ბიოლოგები, ტექნოლოგები, ქიმიკოსები და ფიზიკოსები.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის X პლენუმზე ამხანაგმა ე. შევარდნაძემ თქვა: „სოფლის მეურნეობის მეცნიერებასა და სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში ჩვენ ჰაერივით გვჭირდება პარტნიორობის ახალი, საინტერესო ფორმები. ამას მარტოოდენ ორმხრივი სარგებლობა როდი მოაქვს — მოგებული რჩება მთლიანად სახელმწიფო“. სწორედ ერთობლივი შრომის, პარტნიორობის საუკეთესო ნიმუშია ეს მნიშვნელოვანი აღმოჩენებიც. მეორეული ნედლეულიდან მიღებული დიდყუთიანი საკვების გამოყენებით მეღორეობის კომპლექსებში ყოველწლიურად დაიზოგება 25 პროცენტი საკვები, ხოლო წონამატება 30 პროცენტით გაიზრდება.

მეორეული ნედლეულიდანვე მიიღეს ფქვილისებური მასა, რომელმაც პლასტმასის წარმოებაში ძვირად ღირებული ხის ფქვილი შეცვალა. პლასტმასებში ამ ფქვილის შემადგენლობა 50 პროცენტია. ხის ფქვილის შემცველი გამოსაცდელად გადაეცა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პეტრე მელიქიშვილის სახელობის ფიზიკური და ორგანული ქიმიის ინსტიტუტს. გამოცდით დადგინდა, რომ ხელოვნური ხის ფქვილით მიღებული პლასტიკური მასალა სტანდარტულ გაუტოლდა.

— კვლევა-ძიებითს მუშაობაში ასეთ წარმატებას ვერ მივაღწევდით, ის უდიდესი მორალური და ეკონომიკური დახმარება რომ არა, რომელიც საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა გაგვიწია. — თქვეს ნ. ალექსიძემ და თ. მდინარაძემ. ეს მარტო ჩვენთვის ისე საჭირო ლაბორატორიის გახსნა როდი იყო. მუდამ ვგრძნობდით უდიდეს თანადგომას

ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲮᲡᲝᲕᲜᲐ

„ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠᲘ“ რუსეთი ევროპის რევოლუციური მოძრაობის მოწინავე რაზმი“... მარქსიზმის გენიალურ ფუძემდებელთა ამ წინასწარმეტყველური სიტყვებით იხსნება კარლ მარქსის დაბადების 165 წლისთავისა და გარდაცვალების 100 წლისთავთან დაკავშირებული მასალების გამოფენა, რომელიც მოეწყო ვ. ი. ლენინის ცენტრალური მუზეუმის თბილისის ფილიალში.

ექსპოზიციაში წარმოდგენილია „კაპიტალის“ პირველი ტომის პირველი რუსული გამოცემა, რომელიც 1872 წელს თარგმნეს გ. ა. ლუბატინმა და ნ. ფ. დანიელსონმა. ეს კარლ მარქსის გენიალური შრომის პირველი თარგმანი იყო უცხო ენაზე. ავტორის აზრით, იგი „ოსტატურად იყო შესრულებული“. ცენზურის იმედი, წიგნს „რუსეთში ცოტა ვინმე თუ წაიკითხავს, და კიდევ უფრო ცოტა გაიგებსო“ — არ გამართლდა. წიგნი არაჩვეულებრივად სწრაფად გაიყიდა და უდიდესი როლი შეასრულა რუსეთში მარქსიზმის გავრცელებაში.

აქვე 1930 წელს ქართულ ენაზე თარგმნილი „კაპიტალის“ პირველი გამოცემა, ჯერ კიდევ XIX საუკუნის დამლევს და XX საუკუნის დამდეგს თარგმნილი „კომუნისტიური მანიფესტი“ და კარლ მარქსისა და ფრიდრიხ ენგელსის მეცნიერული ბიოგრაფიები.

ყურადღებას იპყრობს ლონდონის ჰაიგეიტის სასაფლაოზე მარქსის საფლავზე დადგმული ბიუსტის პირი. აქვეა წარმოდგენილი მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადის დიდებული ძეგლის პირი, რომელიც დგას ჩვენი სამშობლოს დედაქალაქის სვერდლოვის მოედანზე. სამუდამოდ არის აღბეჭდილი 1978 წლის 7 ნოემბერს მოსკოვში ყოფილ ვოსკრესენსკის მოედანზე (ამჟამად რევოლუციის მოედანი) კარლ მარქსის დროებითი ძეგლის გახსნაზე ვ. ი. ლენინის მიერ სიტყვის წარმოთქმის საზეიმო მომენტი.

მაყურებლები ათვალიერებენ ფამთა სვლისაგან გაყვითლებულ ფოტოებს, რომლებზეც აღბეჭდილი არიან პირველი ინტერნაციონალის პირველი კონგრესის დელეგატები, მათ შორის კარლ მარქსი და ფრიდრიხ ენგელსი. აქვეა პირველი ინტერნაციონალის პირველი საწევრო ბილეთი, რომელიც ეკუთვნოდა მარქსის მეგობარსა და თანამებრძოლს — ფრიდრიხ ენგელსს. ექსპოზიციის სხვა მასალებს შორის არის კარლ მარქსის სახელობის ოქროს მედლის — საზოგადოებრივ მეცნიერებათა დარგში სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის უმაღლესი ჯილდოს — პირი.

მუზეუმის ფილიალის დარბაზები, რომლებიც ასახავენ მარქსისა და ენგელსის საქმის გენიალური განმგრძობის — ვლადიმერ ილიას ძე ლენინის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას, თვალნათლივ მოწმობენ, რომ მათ მიერ შექმნილი მეცნიერული სოციალიზმის თეორია ახალი საზოგადოების მშენებელი მილიონობით მშრომელის ცოცხალი პრაქტიკა გახდა.

(საქონფორმი).

● ●

ᲒᲔᲝᲠᲒᲘᲔᲕᲡᲙᲘᲡ ᲢᲠᲐᲥᲢᲐᲢᲘᲡ 200 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲗᲔᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ

ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ აბაშის რაიკომის სხდომათა დარბაზში გაიმართა თეორიული კონფერენცია თემაზე: „გეორგიევსკის ტრაქტატის 200 წლისთავის იუბილეს — საყოველთაო-სახალხო ზეიმი“.

მოხსენება „რუსეთთან საქართველოს შეერთების პოლიტიკური და ისტორიული მნიშვნელობა“, გააკეთა რაისაბჭოს აღმასკომის კულტურის განყოფილების გამგემ რ. ნადარეიშვილმა.

ნოღოხაშის რვაწლიანი სკოლის დირექტორმა, საზოგადოება „ცოდნის“ ლექტორმა მ. ნადარეიშვილმა წაიკითხა მოხსენება „რუსი და ქართველი ხალხების ურთიერთობის ისტორიული ფესვები“.

გეორგიევსკის ტრაქტატის 200 წლისთავის იუბილესთან დაკავშირებით რაიონის იდეოლოგიური დარგის მუშაკთა ამოცანებზე ილაპარაკა საქართველოს კომპარტიის აბაშის რაიკომის მდივანმა ა. ქობალავამ.

თეორიულ კონფერენციას, რომელიც სინხერეოსოდ წარიმართა, დაესწრნენ აგიტკოლექტივების ხელმძღვანელები, პოლიტინფორმატორები და აგიტატორები.

Ი. ᲗᲝᲤᲣᲠᲘᲐ,
გაზეთ „განახლებული აბაშის“ პასუხისმგებელი მდივანი.

● ●

ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲔᲑᲐ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘᲗ:

სამეცნიერო და საბჭოთა ორგანოებში ნაყოფიერი მუშაობისათვის და დაბადების ორმოცდაათ წელთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს საქმეთა მმართველობის სათბობისა და მატერიალური რესურსების განყოფილების უფროსი რეფერენტი ამხ. ალბერტ მირონის ძე **კახაბიანი** დაჯილდოდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სიპატიო სგელით.

ᲪᲝᲪᲮᲐᲚᲘ ᲚᲔᲒᲔᲜᲓᲘᲡ ᲒᲛᲘᲠᲘ

ᲠᲔᲕᲐᲖ ᲯᲐᲤᲐᲠᲘᲫᲔ

ᲐᲛ დალოცვილ წუთისოფელში ნეტავ რა არ მომხდარა, ვის თავზე რა დოლაბი არ დატრიალებულა, მაგრამ ის, რაც გამოჩენილ ქართველ მეცნიერსა და მამულიშვილს ექვთიმე თაყაიშვილს შეემთხვა და გადახდა, წარმოსადგენადაც კი ძნელია. აბა, სად მშობელი ხალხის მრავალსაუკუნოვან წარსულსა და ყოველდღიურ სასიცოცხლო საჭიროებებში ყელამდე ჩაფლული, საშვილიშვილო საქმეებისათვის თავგამოდებული ეროვნული მოღვაწე და სად უდროო დროს, შემოქმედებითი სიმწიფის ასაკში უცხოეთში გადახვეწა, სანუკვარ სამშობლოსთან, სიცოცხლის აზრთან და დანშნულებასთან განშორება, უცხო მიწაზე, უცხო ცის ქვეშ, უცხო ენისა და ზნე-ჩვეულებების გარემოცვაში ათვული წლობით ცხოვრება!

თეგზი უწყლოდ, ირემი უიალაღოდ, მერცხალი ცის ლაჟვარდის გარეშე, აბა, ვის უნახავს. ვინც ექვთიმე თაყაიშვილის მოწამებრივ ცხოვრებას ასე თუ ისე იცნობს და ამ საკვირველი ბედის ვარსკვლავზე გაჩენილი ქართველი კაცის საარაკო თავგადასავალი ყურმოკრულად მაინც სმენია, არ შეიძლება არ უკვირდეს, რომ ისტორიულ მოვლენათა უცნაურმა ურთიერთგადაჯაჭვამ ე. თაყაიშვილი მისი დაუღალავი ზრუნვისა და რუდუნების საგანს — საქართველოს განაშორა და ის მაინც ცოცხალი დარჩა, რიყეზე ამოგდებული თევზივით სული არ დალია.

ნეტავ რა სასწაული მოხდა? როგორ და რით გაუძლო ბედისწერის ულმობელ განაჩენს? უთუოდ იმით, რომ წმიდათაწმიდა მოვალეობის აღსასრულებლად თავგამოდებულ ე. თაყაიშვილს სიკვდილის დრო და უფლებაც არ ჰქონდა. მას უნდა ეცოცხლა, ეცოცხლა, ვინაიდან შექმნილ ისტორიულ ვითარებაში მისი მაგვარობა არავის შეეძლო, ვინაიდან ახლა თვით სიკვდილიც კი ღალატს უტოლდებოდა!

ექვთიმე თაყაიშვილმა 90 წელიწადს იცოცხლა. თავისი ხანგრძლივი სიცოცხლის მანძილზე, რომლის არც ერთი დღე და საათი სამშობლოზე ფიქრისა და ზრუნვის გარეშე არ დახარჯულა, შეუძლებელი შეძლო, საისტორიო მეცნიერებასა და საზოგადოებრივ მოღვაწეობაში საუკუნეობრივი ყამირი გატეხა და სიბერისაგან დაუძლურებული მისი მაშვრალი სხეული სანატრელად ქცეულ მშობელ მიწას მხოლოდ ამის შემდეგ შეუერთდა.

1945 წელს, ორლის აეროდრომზე, პარიზში, თვითმფრინავში რომ ჩასხდნენ და გეზი სამშობლოსაკენ აიღეს, სნეული მოხუცი თავის უმიწოებს თანამებრძოლს, აკადემიკოს შალვა ამირანაშვილს შეეხვეწა, თუ ვინაცობაა ფრანსაზ გავუძლო და გზაში სადმე მოვკვდე, გეგვედრებით, გზაში არსად მიმატოვოთ, შინ ჩამასვენეთ და ჩემი ძვლები მშობელ მიწას მიაბარეთო.

ე. თაყაიშვილი ოზურგეთის მახლობლად, გურიის ერთ პატარა სოფელ ლიხაურში დაიბადა. მისმა ბავშვობამ და სიყმაწვილემ, უდარდელს რომ ვერასგზით დავარქმევთ, მთის პაწია მდინარის, აჩისწყლის პირზე გაიარა. ცხოვრების დიდ გზაზე გასულს შემდეგ ბევრჯერ მოჰგონებია თავისი სოფელი და აჩისწყალი, შინაც, სამშობლოშიც, და ცხრა მთას იქითაც, შორეულ საფრანგეთში, სადაც თავისი მოუსვენარი ცხოვრების ერთობ მნიშვნელოვანი ნაწილი გაატარა.

სამშობლოსადმი სიცოცხლის მიძღვნის სურვილმა ყმაწვილს გული გიმნაზიის მერხზევე შეუტოკა. ის მაშინ ქუთაისში სწავლობდა და ცოდნას მოწყურებული არაჩვეულებრივ მუყაითობასა და სიბეჯითეს იჩენდა. აქ გაიგონა პირველად დიდი ერისკაცების: ილია ჭავჭავაძის, აკაკი წერეთლის, ვაჟა-ფშაველას, დიმიტრი ყიფიანის, ნიკო ნიკოლაძის და სხვათა სახელები, აქვე ჩაითქვა გულში, ცხოვრებაში მხოლოდ მათ კვალზე ვევლო, და ამ წმიდა აღთქმისათვის არც არასოდეს უღალატია.

ექვთიმე ქუთაისის გიმნაზიის მეხუთე კლასში იყო, ნიკო მარს რომ შეხვდა და სამუდამო მეგობრობა შეჰფიცა. გიმნაზიის კურსის წარჩინებით დამთავრების შემდეგ დაფრთიანებული თანამემამულეები პეტერბურგში ა ც ერთად გაემგზავრნენ. ნიკო მარის უაღრესი კრძალვა და მოწიწება ექვთიმე თაყაიშვილისადმი, რაც ორივე მეცნიერი დაამშვენა, სწორედ მაშინ იბადებოდა და მტკიცდებოდა.

ისტორია-ფილოლოგიის ფაკულტეტის ხელმოკლე მსმენელის, კავკასიის სასწავლო ოლქის სტიპენდიანტ ე. თაყაიშვილის წინაშე პეტერბურგში გონებრივი განვითარების ახალი თვალსაწიერი გადაიშალა. სახელგანთქმულ უნივერსიტეტში მან ყველაფერი შეითვისა, რის შეთვისებაც კი ერთი კაცის ინტელექტს შეეძლო და სამშობლოს საზოგადო მოღვაწეობისათვის სრულიად მომზადებული დაუბრუნდა.

საარსებო სახსარი რომ გაეჩინა და სარგებლობაც მოეტანა, ახალგაზრდა ექვთიმემ მასწავლებლობას მოჰკიდა ხელი. თავდაპირველად კლასიკურ ენებს — ბერძნულსა და ლათინურს, აგრეთვე ისტორიასა და გეოგრაფიას ასწავლიდა, ყოველ გაკვეთილს სულსა და გულს აქსოვდა და თავის შეგირდებში მეცნიერების დაუფლების წყურვილს აღვიძებდა.

ძველსა და ახალ საქართველოს ცოტა როდი ჰყოლია ერთგული და მოსარჩლე შვილები, ქვეყნის გამაერთიანებელი, უზარმაზარი კოალიციების დამთრუნველი მეფეებით დაწყებული და სამშობლოს საკურთხეველზე სისხლდათხეული უბრალო **გლეხკაცებით** დამთავრებული, მაგრამ ე. **თაყაიშვილის** მიერ გაწეული ღვაწლი, ყველა სხვა ღვაწლისაგან განსხვავებით, მაინც სრულიად განსაკუთრებული და განუმეორებელია.

მარი ბროსესა და დიმიტრი ბაქრაძის შემდეგ ექვთიმე **თაყაიშ**ვილი იყო პირველი თვალსაჩინო ქართველი მეცნიერ-მკვლევარი, ვინც ყმაწვილკაცობაშივე შეუდგა საქართველოს ეკლესია-მონასტრებში დაცული ისტორიული საბუთების შეგროვება-პუბლიკაციას და ხუროთმოძღვრული ძეგლების შესწავლა-ფიქსირებას. მან გვერდში ამოიყენა მისებრ სამშობლოს სამსახურად აღძრული მოწინავე თანამემამულეები, მისებრ ახალგაზრდები და უანგარო მუშაკნი შობელი ერის კულტურის ასაღორძინებლად, რომელთა დარაზმვისა და დასახული მიზნით წარმართვის უნარი ადრევე გამოუმუშავდა, და მოთმინებით, გულდაგულ შეუდგა მტკიცე ბალავრის ჩაყრას, რომელზეც შემდგომ ქართული ისტორიოგრაფიის ხელთუქმნელი ტაძარი აშენდა.

„იმნაირად, — წერდა მეცნიერი, — უკვე გარკვეული მჭონდა მუშაობის მთავარი მიზანი... რამდენადაც შეიძლებოდა და გარემოება ნებას მაძლევდა, შემეკრიბა მასალა საქართველოს ‘ისტორია-არქეოლოგიისათვის... ეს მიმაჩნდა ჩვენი კულტურის ისტორიისათვის უმნიშვნელოვანეს საქმედ იმ პერიოდში. იმ რწმენით რომ, როცა

ასეთი მასალა საკმაოდ დაგროვდებოდა, გამოჩნდებოდნენ ჩვენში მეცნიერები, რომლებიც ჯეროვნად შეგვიდგენდნენ საქართველოს ისტორიას, გაგვიშუქებდნენ იმ მართლაცდა დიდ კულტურას, რომელსაც ქართველმა ერმა მიაღწია ჯერ კიდევ ‘შორეულ წარსულში.“

„აკი ახლა წინასწარმეტყველება! საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ასპარეზზე ექვთიმეს კვალდაკვალ მოვიდა დიდი ივანე ჯავახიშვილი. სწორედ ივანეს და მის მოწაფეებს ხვდათ წილად საშვილიშვილო მისიის შესრულება — საქართველოს ისტორიის „შედგენა“, რაზედაც მათი წინამორბედი და შეუპოვარი წინამძღოლი ექვთიმე თაყაიშვილი საუკუნის დამდეგს ოცნებობდა.

მაგრამ ჯერჯერობით, უპირველეს ყოვლისა, საჭირო იყო თანამემამულეებში, სამშობლოს ისტორიული წარსულისადმი ცხოვრები ინტერესის გაღვიძება და ქართულ ინტელიგენციაში თანამოაზრეებისა და თანამზრახველების აღმოჩენა. ამ მხრივ ცოტა რამ როდი გააკეთა ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელმა საზოგადოებამ, რომლის საჭე თვით დიდ ილია ჭავჭავაძეს ეპყრა, მაგრამ წ.-კ. გამავრცელებელი საზოგადოების საქმიანობა და მიზანი უმთავრესად ქართული ეროვნული სკოლების გახსნით და მათი შენახვით, ხალხში სწავლა-განათლების შეტანით განისაზღვრებოდა.

1980 წელს გამოქვეყნდა ახალგაზრდა მეცნიერის პირველი გამოკვლევა „სამი ისტორიული ხრონიკა“. გამოკვლევა მიმოიხილავდა „მოქცევაჲ ქართლისაჲ“ ნიასტორიო ნაწილს, სუმბატ დავითის ძის თხზულებას ტაო-კლარჯეთის ბაგრატიონთა შესახებ და სამეცნიერო ლიტერატურაში „მესხური დავითნის ქრონიკად“ წოდებულ სამცხე-საათაბაგოს ისტორიის ამსახველ ნაწარმოებს.

ჭაბუკი მეცნიერის პირველმავე ნაშრომმა საყოველთაო ყურადღება მიიპყრო. მალე წიგნი რუსულადაც გამოიცა. „საჭიროა არ არის დაწვრილებით აგიწეროთ ის სიამოვნება, რომელიც აღიძრა ჩემს გულში თქვენი ნაწარმოების წაკითხვით და იმ ფრიად საყურადღებო მასალის გაცნობით, რომელსაც თქვენ უწოდებთ „სამ ხრონიკას“, — წერდა ახალგაზრდა ისტორიკოსს ქართული კულტურის ერთ-ერთი აღიარებული მკვლევარი ალექსანდრე ხახანაშვილი.

მაგრამ ეს მხოლოდ დასაწყისი იყო.

1900 წელს თბილისის ქალთა გიმნაზიის მასწავლებელმა ექვთიმე თაყაიშვილმა დედაქალაქში ჩამოაყალიბა საქართველოს ისტორიისა და ქართული ლიტერატურის მოყვარულთა წრე. იგი სულ რამდენიმე წევრისაგან შედგებოდა. მათ შორის იყვნენ: დავით კარიჭაშვილი, ალექსანდრე სარაჯიშვილი, გრიგოლ ყიფშიძე, სერგი გორგაძე, კოტე მაყაშვილი, კალისტრატე ცინცაძე და სხვები. წრის სხდომებზე კითხულობდნენ პატარ-პატარა რეფერატებს და სამშობლოს წარსულის გამო მსჯელობდნენ. წრის მოღვაწეობას მაშინვე დიდი მოწონებით გამოეხმაურნენ გაზეთი „ივერია“ და ჟურნალი „მოგზაური“.

მაგრამ ექვთიმე თაყაიშვილს წინ უფრო დიდი მიზანი ედო. ეს მიზანი საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების დაარსება და ერის ისტორიის შესწავლის მთლიანად მეცნიერულ ნიადაგზე დაყენება გახლდათ. დრო შფოთიანი იყო. რუსეთ-იაპონიის ომში ცარისტული რუსეთის სამარცხვინო დამარცხებამ და მშრომელთა ფართო მასებში თავისუფლების, ძმობისა და ერთობის იდეების გავრცელებამ, რასაც ცხრაასხუთის რევოლუციური გამოსვლები მოჰყვა, მთავრობა ისერგზად დააფრთხო და შეაშფოთა, რაიმე ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბებაზე არამცთუ ლაპარაკი, საბუთების ჩამოგდებაც ზედმეტი ჩანდა. გურიაში აჯანყების ხანძარმა იფეთქა. შედგა დამსჯელი რაზმი პირსისსლიან ალიხანოვ-ავარსკის მეთაურობით. დაუყოვნებლივ შეიკრიბნენ გავლენიანი ქართველი მოღვაწეები ყველა წოდებისა და აჯანყებული ძალისა და ავტორიტეტს შესძენდნენ როგორც ხალხში, ისე ხელისუფლების წინაშე.

საზოგადოების პირველი „სიპატიო წევრი“ აკაკი წერეთელი იყო. სულმნათ აკაკისთან ერთად, რასაკვირველია, ასევე პირველი წევრი იქნებოდა საზოგადოებისა ილია ჭავჭავაძეც, სწორედ იმ წელიწადს, საზოგადოება რომ დაარსდა, ერის მოღალატის ტყვიით განგმირული რომ არ დაცემულიყო.

ექვთიმე თაყაიშვილის უმწიკვლო პიროვნებამ და მეცნიერულმა რეპუტაციამ მოწინავე ქართული საზოგადოებრიობა მის მიერ წამოწყებული საქმის გარშემო შემოკრიბა. აქეთ მოილტვოდა ყველა, ვისაც გულში სამშობლო სანთლად ეთოო და რომლის აღმავლობისა და დაწინაურებისათვის ჭაპანის გაწევა საკუთარი ადამიანური ღირსების უპირველეს პირობად მიაჩნდა.

საზოგადოების ნამდვილი და სიპატიო წევრები გახდნენ: ნ. მარი, ვ. პეტრიაშვილი, ალ. ხახანაშვილი, ივ. ჯავახიშვილი, ზურ. ავალიშვილი, პ. მელიქიშვილი, ივ. ოფიციალური ნებართვა გასცა. შეიძლება გადაუჭარბებლივ ითქვას, რომ საზოგადოება სრულიად ცარიელ ადგილზე დაარსდა, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ დიმიტრი ბაქრაძის თაოსნობით ჯერ კიდევ 1889 წელს დაფუძნებულ „ტფილისის საეკლესიო სიძველეთა საცავს“, და საქართველოს ისტორიისა და ენიერ ულტურის ისტორიისათვის ეფუძნებოდა ეროვნული ლიტერატურის მოყვარულთა ზემოხსენებულ წრეს, იმავე ექვთიმე თაყაიშვილის ხელმძღვანელობით 1900 წლიდან რომ არსებობდა.

დამფუძნებელ კრებაზე ე. თაყაიშვილს მომავალი საზოგადოების წესდების შედგენა და მისი ფუნქციის განსაზღვრა დაეკისრა. ფუნქცია ჯერჯერობით ერთადერთი იყო: საზოგადოებას უნდა მოეპოვებინა, შეეინახა, მეცნიერულად შეესწავლა და გამოეცა არქეოლოგიური თუ ანთროპოლოგიური, ლიტერატურული თუ ეთნოგრაფიული მასალები, თავის მუშაობაში ის არ უნდა შემოფარგლულიყო მარტოოდენ საქართველოს წარსულით. მეცნიერული შესწავლის ორბიტაში უნდა მოექცია მთელი კავკასია და კავკასიის მოსაზღვრე ქვეყნები.

მოპოვებული ისტორიული ექსპონატების — მატერიალური კულტურის ძეგლების შენახვის და მეცნიერულად შესწავლის პრობლემა თავისთავად გულისხმობდა სიძველეთა მუზეუმის დაარსებას, წერილობითი ძეგლების შენახვაშესწავლის და გამოსაქვეყნებლად მომზადების მიზნით კი უნდა გახსნილიყო საზოგადოების წიგნსაცავი-ბიბლიოთეკა.

ერთსაც და მეორესაც სჭირდებოდა შესაბამისი შენობები, შენობებს კი მიწის ნაკვეთები, რომლებიც საზოგადოებას არ გააჩნდა. სჭირდებოდა მომსახურე პერსონალი, რომლის ძირითად საქმიანობად აღნიშნულ სამეცნიერო დაწესებულებებში მუშაობა უნდა ქცეულიყო. გარდა ამისა, სიძველეების შეგროვება, რომელსაც საზოგადოება თავისი ძალებით განახორციელებდა, წარმოუდგენელი იყო სამეცნიერო ექსპედიციების მოწყობის, არქეოლოგიური გათხრების გარეშე.

სად უნდა ეშოვათ საჭირო ფული? ვის შეეძლო დაეფინანსებინა ასე ძვირად ღირებული ეროვნული საქმე? ვისი იმედითა და მხარდაჭერით მოქმედებდა საქმის მოთავე ექვთიმე თაყაიშვილი?

საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოება ქართველი ერის სულიერი აღორძინების მიზნით, ისტორიულ ძველბედობათა გამო ჩრდილში მოქცეული მისი გმირული წარსულის შესწავლის, საკაცობრიო ცივილიზაციაში მის მიერ შეტანილი წვლილის წარმოჩენისა და დადგენის მიზნით აღმოცენდა და უკლებლივ ყველას, ვისაც თავი ქართველად, თავისი მრავალტანჯული სამშობლოს შეგნებულ შვილად და მოქალაქედ მიაჩნდა, საზოგადოების სასარგებლოდ წილი უნდა გაეღო, საზოგადოებას მხარში ამოსდგომოდა.

ეს იყო ერთადერთი რამ, რაზედაც ე. თაყაიშვილი იმედს ამყარებდა და ეს იმედი არც ცარცდა. მთელი ქართველი ხალხი, მისი უკლებლივ ყველა ფენა, ვისაც რა ეგზადა და როგორც შეეძლო, ახლადდაარსებულ საზოგადოებას შეეწია და ეს საქმე თავისი პატრიოტული მოვალეობის, თანისი სინდისის საქმედ მიიჩნია. წესდების თანახმად საზოგადოების წევრები რამდენიმე კატეგორიად იყოფოდნენ: მზრუნავებად, სიპატიოდ, ნამდვილად, კორესპონდენტებად და დამხმარეებად.

ვინ იყვნენ ეს „მზრუნავები“ და „სიპატიო წევრები“?

პირველნი შეძლებულ კლასებს — თავად-აზნაურობას, აგდილობრივ ქართულ ბურჟუაზიას და ვაჭარ-ხელოსანთა ფენებს ეკუთვნოდნენ, რომლებსაც თავიანთი შემოწირულობებით საზოგადოების საბრუნავი თანხა უნდა შეექმნათ, ხოლო მეორენი — „სიპატიო წევრები“, სახელმოხვეჭილი მამულიშვილები, ერის მამები, თავიანთი წევრობით საზოგადოებას ძალასა და ავტორიტეტს შესძენდნენ როგორც ხალხში, ისე ხელისუფლების წინაშე.

საზოგადოების პირველი „სიპატიო წევრი“ აკაკი წერეთელი იყო. სულმნათ აკაკისთან ერთად, რასაკვირველია, ასევე პირველი წევრი იქნებოდა საზოგადოებისა ილია ჭავჭავაძეც, სწორედ იმ წელიწადს, საზოგადოება რომ დაარსდა, ერის მოღალატის ტყვიით განგმირული რომ არ დაცემულიყო.

ექვთიმე თაყაიშვილის უმწიკვლო პიროვნებამ და მეცნიერულმა რეპუტაციამ მოწინავე ქართული საზოგადოებრიობა მის მიერ წამოწყებული საქმის გარშემო შემოკრიბა. აქეთ მოილტვოდა ყველა, ვისაც გულში სამშობლო სანთლად ეთოო და რომლის აღმავლობისა და დაწინაურებისათვის ჭაპანის გაწევა საკუთარი ადამიანური ღირსების უპირველეს პირობად მიაჩნდა.

საზოგადოების ნამდვილი და სიპატიო წევრები გახდნენ: ნ. მარი, ვ. პეტრიაშვილი, ალ. ხახანაშვილი, ივ. ჯავახიშვილი, ზურ. ავალიშვილი, პ. მელიქიშვილი, ივ. თარხნიშვილი, მწერალთაგან — ვაჟა-ფშაველა, ეკ. გაბაშვილი, ვ. ბარნოვი, დ. კლდიაშვილი, ნ. ნაკაშიძე, ა. ერისთავ-ხოშტარია, მხატვართაგან მ. თოიძე, დ. შევარდნაძე, დ. კაკაბაძე, ლ. გუდიაშვილი, მ. ჭიაურელი, კომპოზიტორთაგან — დ. არაყიშვილი, ზ. ფალიაშვილი, საეკლესიო პირთაგან — ეპისკოპოსები ალექსანდრე, ლეონიდი, კირიონი, პეტრე, დავითი...

საზოგადოების საერთო კრებამ „მზრუნავად“ წევრებად მიიღო და გამგეობაშიაც აირჩია ქართველი მრეწველები, რომელთა შორის დავით სარაჯიშვილისა და მისი მეუღლის, ეკატერინეს მიერ გაწეული ღვაწლი განუზომლად დიდია. სარაჯიშვილმა საკუთარი **სახსრებ**ით იკისრა საქართველოს მუზეუმის აშენება და მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებრივი საჭიროებებისათვის ხარჯი სხვაც ბევრი ჰქონდა, მის მიერ ნაანდერძევი ფულით „სამუზეუმო კომისიამ“, რომელსაც აგრეთვე ექვთიმე თაყაიშვილი თავმჯდომარეობდა, ეს საქმე ბოლომდე მიიყვანა.

დაარსების დღეს საზოგადოების ანგარიშზე იყო 68 მანეთი და 40 კაპიკი, იმ შემოსავლიდან, რომელიც საქართველოს ისტორიისა და ქართული ლიტერატურის მოყვარულთა წრის მიერ გამოცემულმა „თიმსარიანმა“ მოიტანა. 22 მანეთი აქედან საზოგადოების წესდების გადაწერასა და დამტკიცებას დაჭირდა.

ეს მცირეოდენი თანხა და რამდენიმე ათეული წიგნისაგან შემდგარი ბიბლიოთეკა, რომელიც საზოგადოებას ნიკო ხიზანიშვილის (ურბნელის) ქვრივმა, ელისაბედ ჩერქეზიშვილმა დაუტოვა და რომელიც ერთ პატარა კარადაში მოთავსდა, შემოწირულებების წყალობით, ყოველი მხრიდან რომ მოდიოდა, სულ მალე გაიზარდა და საზოგადოების თანდათან მიცა წელის წამოწევის საშუალება. მარტო ბაქოელმა ქართველობამ მის სასარგებლოდ 35 ათასი მანეთი გაიღო. საზოგადოების ერთ-ერთმა „მზრუნავმა“ წევრმა პ. თუმანიშვილმა საზოგადოებას გადასცა 28 ათას 800 მანეთად ღირებული მიწის ნაკვეთი. მანვე ფოტოგრაფ ერმაკოვს დაამზადებინა საქართველოს ეკლესია-მონასტრების ფოტოსურათებისაგან შემდგარი 30 ალბომი და საზოგადოებას აჩუქა. პ. თუმანიშვილის ხარჯით მოეწყო სვანეთის დიდი არქეოლოგიური ექსპედიცია. იქმნება და იგზავნება სამეცნიერო ექსპედიციები საქართველოს სხვა კუთხეებში, აგროვებენ ეკლესია-მონასტრებში დაცულ, აგრეთვე ოჯახებში შემორჩენილ უძველეს ქართულ ხელნაწერებს და სიგელ-გუჯრებს, თავს უყრიან ეთნოგრაფიულ მასალას, სწავლობენ ხუროთმოძღვრულ ძეგლებს, ხანგრძლივი უპატრონობის გამო ბევრი ძეგლი ამ დროისათვის დანგრევის პირას იყო მისული, ფრესკები რომ მაინც გადაერჩინათ, 1912 წლიდან საზოგადოებამ ხელი მიჰყო დამსკდარ-ჩამოფენილი კედლებიდან ფრესკების ასლების გადმოდებას. ასე გადმოიღეს ბეთანიის, საფარის, მცხეთის, ყინწვისის, ტიმოთესუბნის, ნაბახტევის, ჭილეევის, ნაყუთალეშის, ვანის, გარეჯის, ბერთუბნის, ხახულის, ოშკის, ტაბაკინის, ნეკრესის, საბუეს ფრესკების ასლები.

საზოგადოების თავმჯდომარე ექვთიმე თაყაიშვილის რედაქტორობით გამოსვლას იწყებს ორი სქელტანიანი კრებული „ძველი საქართველო“ და „საქართველოს სიძველენი“, პირველ მათგანში საისტორიო, საეთნოგრაფიო, ლინგვისტური, ფოლკლორული, ნუმიზმატიკური და სხვა სახის გამოკვლევები იბეჭდება, მეორე კი არსებითად ძველი ქართული წერილობითი ძეგლების გამოქვეყნებისა და კომენტირებისადმი მიძღვნილი.

გაცხოველებულ საორგანიზაციო მუშაობას ხელი არ შეუშლია ე. თაყაიშვილისათვის ჩვეული ინტენსიურობით განეგრძო სამეცნიერო მოღვაწეობა, მან ფეხით შემოიარა მთელი საქართველო, აზომა და აღწერა ქვიყნის სხვადასხვა კუთხეში გაბნეული ღირსშესანიშნავი ძეგლები, რომელთა ერთი ნაწილი, სამწუხაროდ, დღეს მხოლოდ მაშინდელი აღწერილობითა და ფოტოსურათების მიხედვით შემოგვრჩა.

ექვთიმე თაყაიშვილის მრავალმხრივ მოღვაწეობაში ერთ-ერთი ცენტრალური ადგილი უჭირავს მეცნიერის მოგზაურობას სამხრეთ, ეგრეთ წოდებულ თურქეთის საქართველოში. მამა-პაპის სისხლითა და ოფლით მორწყული ძველი მესხეთის მიწა-წყალი მან სამჯერ — 1902, 1907 და 1917 წელს შემოიარა და დაწვრილებით აღწერა დედის ძუძუს მოწყვეტილი კუთხის განუმეორებელი კულტურის ძეგლები: ოშკი, ბანა, იშხანი, ხახული, ანჩა, ტბეთი, პარხალი...

დიდია ექვთიმე თაყაიშვილის მონაწილეობა და ღვაწლი ქართული ეროვნული უნივერსიტეტის დაარსების საქმეში. იგი პირველი დღეებიდანვე უნივერსიტეტის „საინიციატივო ჯგუფის“ ერთ-ერთი მთავარი წევრი იყო და განუშორებლივ მხარში ედგა ივანე ჯავახიშვილს. ახალდაარსებულ უნივერსიტეტში სიბერძნისმეტყველების ფაკულტეტზე ე. თაყაიშვილი არქეოლოგიის კურსის კითხვას შეუდგა, იმავე წლის მაისის 18-ს კი უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭომ ღვაწლმოსილ მეცნიერს დოქტორის ხარისხი მიანიჭა.

სამუზეუმო შენობის მშენებლობასთან ერთად ექვთიმე თაყაიშვილის ერთი უპირველესი საზრუნავი სამუზეუმო ქონების საიმედოდ შენახვა და მოვლა-პატრონობა იყო. ამ დროს საქართველოში უკვე სამი მუზეუმი არსებობდა: წ.-კ. გამავრცელებელი საზოგადოებისა, საეკლესიო და საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებისა. საჭირო შენობა არც ერთ მათგანს არ ჰქონდა. საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების მუზეუმის ექსპონატები მოთავსებული იყო გიმნაზიის შენობაში, რომელიც 1918 წლის იანვრიდან, როგორც თავიდანვე ნავარაუდევი იყო, უნივერსიტეტს გადაეცა. მუზეუმი, რომლის ფონდები დღითი დღე იზრდებოდა, ერთი მხრივ უნივერსიტეტს ავიწროებდა და მეორე მხრივ იმავე სივიწროვის გამო თავადაც ზარალდებოდა. იოლი გამდიდრების მანიით შეპყრობილი პირები, უცხოელი ავანტიურისტებიც და თვით ქართველებიც, სხვადასხვა მაქინაციებით ახერხებდნენ სიძველეთა ხელში ჩაგდებას და ჯიბის გასქელების მიზნით საქართველოს ფარგლებს გარეთ გატანას. ე. თაყაიშვილს გამოცდილი კრიმინალისტის შეუმცდარი აღლო და ოპერატიულობა სჭირდებოდა, უკანონოდ მითვისებული ნივთების ასავალ-დასავალი რომ მიეკვლია და შემდეგ კანონიერი მფლობელის — ქართველი ხალხისათვის მის დასაბრუნებლად ეზრუნა.

მაგრამ ახალი დიდი საფრთხე სამუზეუმო განძეულობას, არა მის რომელიმე ექსპონატს, არამედ ყველაფერს ერთად, მაშინ შეექმნა, როდესაც 1921 წლის იანვარში, საფრანგეთის ელჩ აბელ შევალიეს რჩევით, მენშევიკურმა მთავრობამ განძეულის ემიგრაციაში წაღება და ევროპის რომელიმე ბანკში მისი მოთავსება გადაწყვიტა.

ექვთიმე თაყაიშვილი საქართველ

23-24 აპრილი — ნათლისღების და ახალი [illegible] ხსოვნის დღე

ეს ჩვენ, ცოცხლებს გვჭირდება

ალზარდე ადამიანი!

ისტორიული წარსული ნათლად მოწმობს, რომ ჩვენ ხალხს ჰქონდა ბევრი კარგი ჯანსაღი, ღრმამშინაარსიანი ტრადიცია, რომელთა შორის წინაპართა პატივისცემა, განსვენებულ ახლობელთა მოგონების წესი და რიტუალი ყოველთვის უურადღების ცენტრში იყო.

ამ უძველესი ტრადიციისათვის ახალი სახის მინიჭების განსაკუთრებით კარგი ის გახლავთ, რომ აწ გარდასულთა მოხსენება საგანგებოდ შერჩეულ დღეს საყოველთაო იქნება.

ეს ახლა განსაკუთრებით საჭირო და აუცილებელია, როცა ზოგი ჩვენი კარგი საუკუნოვანი ტრადიცია ხშირად მახინჯდება. მიცვალებულთა მოსახსენებლად შეკრებილთ ღვინის უხმო სმაში შეუმჩნეველად შეშოკარებათ ხოლმე ჩვეულებრივი დროსტარება და ქეიფი. უფრო მეტიც, წინაპართა პატივისცემა შეურაცხყოფად იქცევა და, ასე განსაჯეთ, მოგონების სუფრიდან განსასჯელს სკამზეც ხვდებიან. ამ ბოლო წლების მანძილზე რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში რეგისტრირებულია არაერთი ფაქტი, როცა მიცვალებულს ხსოვნის აღნიშვნის სუფრასთან ჩაიდინეს სისხლის სამართლის დანაშაული, ისეთი მძიმეც კი, როგორიც არის მკვლელობა...

ვაანალიზებთ რა ასეთ შემთხვევებს, იმ დასკვნამდე მივდივართ, რომ მიცვალებულთა ხსოვნის ერთიანი დღის დაწესება მეტად სასურველია — ადამიანთა სულიერი დახვეწა და ამაღლება — სავსებით შეესაბამება რესპუბლიკაში მიმდინარე ზნეობრივი გაჯანსაღების პროცესს.

ჩვენთვის ძვირფას, ცხოვრების წინაშე ვალმოხდილ ადამიანთა მოგონების საგანგებო დღის შემოღება — ეს ხომ ყველაზე მარადიულ და ფაქიზ ზნეობრივ ღირებულებას განეკუთვნება!

ამ საკითხებზე რომ ვფიქრობ, მაგონდება ერთი ჩემთვის მეტად ახლობელი ოჯახი, რომელიც სოფლად ცხოვრობს. თითქმის 20 წელია შვილები ყოველწლიურად 13 აპრილს აღნიშნავენ მშობლების ხსოვნის დღეს. იკრიბებიან მხოლოდ ახლო ნათესავები და მეგობრები. ყველანი თავს იყრიან მამაპაპისეულ ოჯახში, წესრიგში მოჰყავთ და ალამაზებენ მშობლების საფლავს, იგონებენ მათს ამაგს. და ვფიქრობ, ეს ღრმა შინაარსის ცერემონიალი, მიცვალებულთა თაყვანისცემის ეს ცოცხალი შთამაგონებელი მაგალითი ადამიანური სრულყოფისათვის ზოგჯერ იქნებ გაცილებით მეტს აკეთებდეს, ვინემ ზოგიერთი სასკოლო გაკვეთილი თუ დიდაქტიკური საუბარი.

ფიქრი კვლავ იმ ოჯახს დასტრიალებს...

მახსენდება, ერთ-ერთ ასეთ ხსოვნის დღეს — დედის გარდაცვალების 10 წლისთავზე — უმცროსმა ვაჟიშვილმა დებსა და ძმებს სამახსოვროდ გადასცა მაგნიტოფონის ფირები, რომლებზეც ჩაწერილი იყო დედის საუბარი, მისი უკანასკნელი ლოცვა. შვილს სიცოცხლეში ჩაეწერა ავადმყოფი დედის ხმა. ფირებს სამახსოვრო წარწერა ჰქონდა გაკეთებული, რაც ასევე ფირზე იყო დაწერილი: „დებო და ძმებო, მიიღეთ საჩუქრად ამ ქვეყანაზე ყველაზე ძვირფასი — დედის ხმა. შეინახეთ იგი სათუთად და საიმედოდ, როგორც სწორუპოვარი, განუმეორებელი განძი. ცხოვრებაში რომ ძალიან გაგიჭირდეთ, მოისმინეთ დედის ლოცვა და ყველაფერი რიგზე იქნება!“. 10 წლის მანძილზე გაჩუმებული დედის ხმა კვლავ გაისმა მშობლიურ ჭერქვეშ. ყველაზე ახლობელმა, მოხატრებულმა ხმამ შესძრა შვილთა გული.

როგორ საჭიროა ასეთი ოჯახები მრავლად იყოს საქართველოში, ასეთმა ტრადიციამ ყველა ოჯახში მყარად გაიდგას ფესვი!

მშობლების უკვდავყოფის ეს მაგალითი იმისთვისაც მოვიყვანე, რომ ამქვეყნად ყველაზე მეტი სიყვარული და თაყვანისცემა სწორედ მათ ეკუთვნით.

გნებავთ, გავიდეთ ოჯახის ფარგლებიდან. სკოლებსა და სხვა სასწავლებლებშიც ხომ შეიძლება აღმზრდელ-მასწავლებელთა მოგონების დღის დაწესება, მით უკეთესი, თუ ამ საქმეს კომკავშირი ჩაუდგება სათავეში. და ეს ცხოვრებისაგან განყენებული კი არა, ახალი ადამიანის აღზრდის, თუ განვბავთ, ყოველგვარი ბოროტების წინააღმდეგ ბრძოლასთან გარკვეულად დაკავშირებული საკითხებია. და თუ ცოტა შორს გავიხედავთ, ყოველივე ეს, გარკვეული გაგებით, სამართალდარღვევებისა და სხვა ნეგატიური მოვლენების პროფილაქტიკადაც შეიძლება ჩაითვალოს.

ანდა ავიღოთ საწარმო-დაწესებულებები და ორგანიზაციები, ჩვენი სოფელი და მისი სინამდვილე. იქ განა ცოტანი არიან ცხოვრებიდან წასული, ვალმოხდილი ადამიანები, რომლებმაც საზოგადოების, კოლექტივების ცხოვრებაში ღრმა კვალი და დაუვიწყარი სახელი დატოვეს, რომელთა მიმართ სიყვარული და პატივისცემა კვლავ უწინდებურად ტოკლობს. მართლაც, ამ ცხოვრებიდან წასულებსა და დარჩენილებს შორის, ამ ნათელ სამზეოსა და იმ უსასრულო მარადისობას შორის სიკვდილმა ყოველგვარი კავშირი ვერ უნდა გაწყვიტოს, ათმა თუ ოცოდე წელმა ახლობელი ადამიანები მივიწყების ბურუსში ვერ უნდა გაახვიოს. ყოველივე ეს, უპირველეს ყოვლისა, საჭიროა ნამდვილად ადამიანური და ღრმაშინაარსიანი სიცოცხლისათვის, თაობათა შორის მარად უწყვეტი კავშირისათვის.

ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრებისეული საქმეების პარალელურად, ჩვენი ვალია ადამიანის დიდების, მის მიმართ უღრმესი სიყვარულისა და პატივისცემის ეტიფეტა დავალებათ ჩვენს მომავალ თაობებს. წინაპართა სიბრძნეც ხომ ამას გვასწავლის: „თუ შენი საქმეები გათვალისწინებულია ერთი წლისათვის — თესე მარცვალი, თუ ათეული წლებისათვის — დარგე ხეები, ხოლო თუ საუკუნეებისათვის — აღზარდე ადამიანები“.

ხსოვნის დღის აღნიშვნა ყოველთვის დაკავშირებულია სასაფლაოსთან. ამიტომ, ბუნებრივია, ისმება მათი წესრიგში მოყვანის საკითხი.

სასაფლაოები განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვს სოფლად, რადგან ბევრგან ისინი სრულიად მოუვლელია, საჭონლის სათარეშოდ გამხდარა. სამწუხაროდ, ზოგჯერ ეს ეხება მოწინაჭე სოფლებსაც, რომლებიც გამორჩეული არიან ყველა სხვა მაჩვენებლებით.

სოფლის ნამდვილი ხელმძღვანელი ის არის და ხალხის პატივისცემას ის იმსახურებს, ვინც მრავალ საზრუნავთა შორის თავის ადგილს მიუჩენს სასაფლაოებისადმი ყურადღებას, რაიონული ხელმძღვანელები კი ასეთ მოქმედებას მუდამ მხარს უნდა უჭერდნენ.

ამჟამად, როცა საბჭოთა კავშირის გმირის მელიტონ ქანთარიას წერილისა და მასთან დაკავშირებული სხვა პუბლიკაციების განხილვისა და მოწონების საფუძველზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო საგანგებო დადგენილება, ყოველი ჩვენგანის ვალია შეგნებულად ვიბრძოლოთ მისი მოთხოვნების ცხოვრებაში დამკვიდრებისათვის.

ქ. ნარმანია,
სსრ კავშირის უურნალისტთა კავშირის წევრი, რესპუბლიკის დამსახურებული იურისტი.

უკანასკნელი

ფაქტები მოვლენები საკლესიო იუწყება

13 აპრილი

● აშშ

ვაშინგტონი უარყოფს

ნიუ-იორკი. სახელმწიფო დეპარტამენტის ოფიციალურმა წარმომადგენელმა უარყო პრესის ცნობა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი პირადად მონაწილეობდა შეერთებულ შტატებში გამართული საერთაშორისო შეჯიბრების მონაწილე ჩინელი ოგაბურთელისათვის ხუ ნასათვის პოლიტიკური თავშესაფრის მიცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებაში. „რამდენადაც ვიცი, — განაცხადა სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენელმა, — რეიგანი პირადად არ ყოფილა ამ საქმეში ჩარეული“.

მიუხედავად ამისა, ამერიკის პრესა სრული დარწმუნებით აცხადებს, რომ პრეზიდენტის როლი სრულიად სხვა იყო, ვიდრე სახელმწიფო დეპარტამენტი ამბობს. „ვაშინგტონ პოსტის“ პეკინელი კორესპონდენტის თქმით, „დასავლელ დიპლომატებს მიაჩნიათ, რომ პრეზიდენტის მისამართით გაზეთ „ჟენმინ ჟიბაოს“ მკვეთრი განცხადებები ასახავს ჩინეთის ხელმძღვანელობაში ფართოდ გავრცელებულ აზრს, რომ რეიგანმა განზრახ დაამცირა ქვეყნის ერთ-ერთი უმაღლესი ხელმძღვანელი დენ სიაოპინი, როცა უარი უთხრა თხოვნაზე ჩინეთში დაებრუნებინათ ხუ ნა.“

მოჰყავთ რეიგანის განცხადება, რომ ურჩევნია „იშვილოს ხუ ნა, ვიდრე გადასცეს იგი წითელ ჩინეთს“.

ზანგი — ჩიკაგოს მერი

ნიუ-იორკი. ამერიკის სიდიდით მეორე ქალაქ ჩიკაგოს მერი ისტორიაში პირველად გახდა ზანგი კონგრესმენი ჰაროლდ ვაშინგტონი. წინასწარი მონაცემებით, მუნიციპალურ არჩევნებში მას ხმა მისცა ამომრჩეველთა 51,5 პროცენტმა.

კომუნისტი

ჩვენი მისამართი და ტელეფონები

ᲒᲡᲝᲓᲐ, ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ-96. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ Ქ. 14.

რედაქცია:

რედაქტორის მოადგილეები — 99-93-03, 99-03-09, პ/მდივნის — 99-72-80, სამდივნოსი — 99-66-10, განყოფილებებისა: პარტიული ცხოვრების — 99-87-61, მარქსისტულ-ლენინური თეორიის პროპაგანდის — 93-22-93, სოფლის მეურნეობის — 99-52-46, მრეწველობისა და ტრანსპორტის — 93-20-34, საბჭოთა მშენებლობის — 93-18-70, მეცნიერების, უმაღლესი სასწავლებლებისა და სოფლების — 93-27-58, ლიტერატურისა და ხელოვნების — 99-55-01, კორესპონდენტთა ქსელის და პრესის მიმოხილვის — 99-05-29, ადგილობრივი ინფორმაციის — 93-16-90, უცხოეთის ინფორმაციის — 99-60-21, მკრთალთა წერილების — 99-73-24, ილუსტრაციის — 93-28-54, საზოგადოებრივი მისაღების — 93-95-24.

საკორესპონდენტო პუნქტები:

მოსკოვი — 202-94-92; სოხუმი — 2-40-19; ბათუმი — 3-41-69; ცხინვალი — 2-22-52; ქუთაისი — 5-26-36; გორი — 2-33-10; ახალციხე — 2-03-15; ფოთი — 5-58-69; მახარაძე — 6-34-44; ზესტაფონი — 39-55; თელავი — 12-09; წითელწყარო — 23-66; ტკიბული — 25-82.

● ნიკარაგუა

უაღრესად საშიში ვითარება

მანაგუა. რეიგანის ადმინისტრაციის მიზეზით ცენტრალურ ამერიკასა და კარიბის აუზში უადრესად საშიში ვითარება შეიქმნა, რომელიც საფრთხეს უქმნის არა მარტო რეგიონს, არამედ მთელი მსოფლიოს მშვიდობას. ამერიკის შეერთებული შტატები პროვოკაციულად აწყობს ომს იმ მიზნით, რომ არ დაუშვას ხალხთა, უწინარეს ყოვლისა ნიკარაგუისა და სალვადორის ხალხთა თვითგამორკვევა. ეს ნათქვამია ლათინური ამერიკის ქვეყნების ერთობის ალმასრულებელი კომიტეტის დასკვნის დეკლარაციაში, კომიტეტისა, რომელმაც აქ მუშაობა დაამთავრა. 1970 წელს შექმნილი ეს საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომელსაც თავისი განყოფილებები აქვს კონტინენტის 23 ქვეყანაში, იღვწის განიარაღებისათვის, მშვიდობისათვის, ტრანსეროვნული კორპორაციების ძარცვისაგან ეროვნული ბუნებრივი რესურსების დაცვისათვის, ლათინური ამერიკის ქვეყნების დამოუკიდებელი პოლიტიკური და ეკონომიკური განვითარების მხარდაჭერისათვის.

მანაგუას თათბირის მონაწილეებმა გულისწყრომით დაგმეს რეიგანის ადმინისტრაციის ინტერვენციონისტული კურსის ესკალაცია, რომლის მიზანია ცენტრალურ ამერიკაში ვითარების „ვიეტნამიზაცია“, მოსთხოვეს თეთრ სახლს დაუყოვნებლივ შეწყვიტოს პროგრესული მთავრობების დესტაბილიზაციის პოლიტიკა. ალმასრულებელმა კომიტეტმა მოუწოდა კონტინენტის დემოკრატიულ წრეებს იბრძოლონ იმისათვის, რომ ცენტრალური ამერიკა და კარიბის აუზი გადაიქცეს მშვიდობის ზონად, განამტკიცონ სოლიდარობა ხალხებთან, რომლებიც იმპერიალისტურ აგრესიას ემსხვერპლნენ.

ᲤᲝᲢᲝᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ

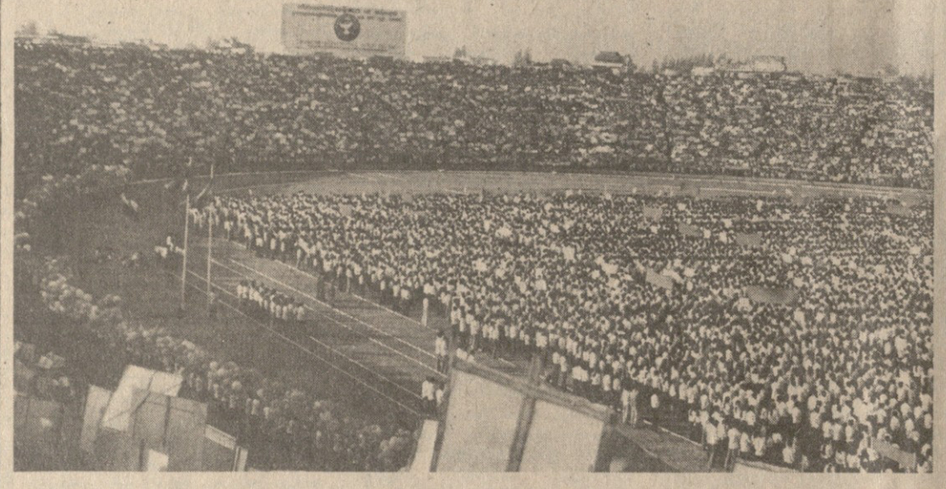

ამპას წინათ კამპუჩიის დედაქალაქ პნომპენში გაიმართა საერთაშორისო ფორუმი სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში მშვიდობისათვის. მისმა მონაწილეებმა ერთსულოვნად დაგმეს იმპერიალიზმის მილიტარისტული გეგმები, რომელთა მიზანია გამალებული შეიარაღების დაჩქარება.

ფორუმის მუშაობის დროს პნომპენში გაიმართა დედაქალაქის მშრომელთა და უცხოელ სტუმართა 140-ათასიანი მიტინგი (სურათზე).

საკლესიის ფოტო.

ᲘᲠᲐᲜ-ᲔᲠᲐᲧᲘᲡ ᲤᲠᲝᲜᲢᲖᲔ

ბეირუთი. როგორც თეირანის რადიო იუწყება, ირანის ჯარებმა ერაყის არმიის ქვეგანაყოფების წინააღმდეგ მოაწყვეს მთელი რიგი საბრძოლო ოპერაციები ფრონტის უბანზე ირანის ჰუზესტანის პროვინციის რაიონში.

წინა ორი დღის ბრძოლების დროს, ნათქვამია რადიოს ცნობაში, მოკლული და დაჭრილია მოწინააღმდეგის დაახლოებით ხუთი ათასზე მეტი ჯარისკაცი და ოფიცერი, 350 კაცი დატყვევებულია, ირანის ტერიტორიის 150 კვადრატული კილომეტრი განთავისუფლებულია.

ბაღდადი. ერაყის მთავარი სამხედრო სარდლობის მორიგ კომუნიკეში ნათქვამია, რომ ერაყის ჯარებმა შეაჩერეს ირანის არმიის იერიში, რომელიც 10 აპრილს ღამით დაიწყო ფრონტის სამხრეთ უბანზე ერაყის მაისანის პროვინციის სექტორში, მოიერიშე ძალები დაამარცხეს. ერაყის ოფიციალური სამხედრო წარმომადგენელი განცხადების თანახმად, ჩაფუშული შეტევის შედეგად მოწინააღმდეგემ დაკარგა 3.220 კაცი, ირანის ბევრი სამხედრო მოსამსახურე დაჭრილია და ტყვედაა წაყვანილი. განადგურებულია ტანკები, ავტომანქანები და სხვა საბრძოლო ტექნიკა.

ᲞᲠᲔᲡᲐ ᲐᲓᲐᲡᲢᲣᲠᲔᲑᲡ

უსეში მონაჭორი

დელი. სიყალბე, ფაქტების დამახინჯება, სახურველის სინამდვილედ გასაღებისადმი მისწრაფება ვაშინგტონის ახლანდელი ადმინისტრაციის „სავიზიტო ბარათი“ გახდა. ინდოეთის მთავრობის წრეებში განცვიფრება გამოიწვია ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივნის მოადგილის უილიამ შნაიდერის ამასწინანდელმა განცხადებამ, რომელმაც ვაშინგტონისათვის დამახასიათებელი უტიფრობით დაამახინჯა ფაქტები, რომლებიც უშუალოდ ინდოეთს ეხება. გაზეთ „ვაშინგტონ პოსტისათვის“ მიცემულ ინტერვიუში იგი ამტკიცებდა, თითქოს ინდოეთი ამერიკის შეერთებულ შტატებში ყიდულობს 900 მილიონი დოლარის „რამდენიმე ასეულ“ საარტილერიო იარაღს. უფრო თანამედროვე შეიარაღების მიწოდების განხორციელება, მისი თქმით, შეუძლებელი ხდება დელში „დიდი საბჭოთა სამხედრო მისიის“ ყოფნის გამო.

გარდა იმისა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების საგარეო-პოლიტიკური უწყების წარმომადგენლის ამგვარი განცხადებანი ყოველგვარ საფუძველს მოკლებულია, ისინი აშკარად მიზნად ისახავენ ამერიკის შეერთებული შტატებისათვის აუცილებელი პროპაგანდისტული ეფექტის მიღწევას, წერს წყაროების დამოწმებით ინდოეთის მთავრობაში კარგად ინფორმირებული გაზეთი „ჰინდუ“. როგორც ვიცით, 1980 წელს ინდოეთის მართლაც ჰქონდა მოლაპარაკება ამერიკის შეერთებულ შტატებში ზოგიერთი სახეობის შეიარაღების შესყიდვის თაობაზე, მაგრამ მას შემდეგ, რაც ვაშინგტონმა ინდოეთისათვის მიუღებელი პირობები წამოაყენა, ინდოეთის მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილება ამ სახეობის იარაღი შეისყიდოს სხვა წყაროებიდან. და ეს არ შეიძლება არ იცოდეს ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტმა, აღნიშნავს გაზეთი.

სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, არავითარი „ამერიკა-ინდოეთის სამხედრო გარიგება“ არ არსებობს, როგორც ამას ამტკიცებს უ. შნაიდერი, განაცხადეს ინდოეთის მთავრობის წრეებში.

რაც შეეხება ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის მაღალი თანამდებობის თანამშრომლის მტკიცებებს „დელში დიდი საბჭოთა სამხედრო მისიის“ ყოფნის შესახებ, მათ ჯორების გარდა სხვას ვერაფერს უწოდებ. სინამდვილეში ინდოეთში დასავლეთის ქვეყნების სამხედრო ატაშეებისა და მრჩევლების საერთო რიცხვი აღემატება სსრ კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნების შესაბამის თანამშრომლთა რიცხვს, აღნიშნავს გაზეთი.

უ. შნაიდერის განცხადება, ხაზგასმით აღნიშნავს „ჰინდუ“, თვალსაჩინო მაგალითია იმისა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ახლანდელი ადმინისტრაცია მიმართავს ინდოეთზე ზემოქმედების ტაქტიკას, რათა თავს მოაბეზოოს მას საკუთარი პოლიტიკური პირობები.

ᲞᲠᲝᲕᲝᲙᲐᲪᲘᲣᲚᲘ ᲙᲐᲛᲞᲐᲜᲘᲐ

როგორც უკვე ვიუწყებოდით, საფრანგეთის ხელისუფლებმა სრულიად უსაფუძვლოდ ამ დღეებში მოითხოვეს საბჭოთა კავშირის საელჩოსა და სხვა საბჭოთა დაწესებულებების — სავაჭრო წარმომადგენლობის, საკდესის განყოფილების, სსრ კავშირის მარსელის გენერალური საკონსულოს თანამშრომელთა ჯგუფის წასვლა საფრანგეთიდან. ამ არამგობრული აქციის შემდეგ საფრანგეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში უაზრო მონაჭორების კორიანტელი დადგა. მდარე დეტექტივების სტილით ვრცელდება საფრანგეთის სახელმწიფო და სამეცნიერო-ტექნიკურ საიდუმლოებათა გატაცების ვერსიები და ათასნაირი სხვა აბსურდული მტკიცებანი. საფრანგეთის პრესა, და არა მარტო საფრანგეთისა, ამგვარ მტკიცებებს იყენებს ისტერიის კამპანიის გასაჩაღებლად.

ყურადღებას იპყრობს ის, რომ საფრანგეთის ბევრი გაზეთი იმეორებს მონაჩმახებსა და მონაჭორებს, რომლებითაც მათ უზვად ამარაგებენ ამერიკის სააგენტოები და პრესა. ფრანს პრესი იძულებული იყო აღენიშნა, რომ საბჭოთა დიპლომატების მიმართ საფრანგეთის ხელისუფალთა გეგმების შესახებ ცნობა გაზეთ „ნიუ-იორკ ტაიმსში“ ჯერ კიდევ აქციის წინა დღით გაჩნდა. პარიზში, აღნიშნავს ეს საგაზეთო, მაშინვე გამოთქვეს ვარაუდი, რომ ინფორმაციის ასეთი გადინება ორგანიზებული იყო ამერიკის დაზვერვის მიერ იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ფრანგებს შეესრულებინათ თავიანთი გეგმა.

საფრანგეთში საბჭოთა დაწესებულებების თანამშრომელთა წინააღმდეგ მთელი ეს კამპანია კანონიერ შეშფოთებას იწვევს საფრანგეთის პრესის ზოგიერთ ორგანოში. ისმება კითხვა, რა გავლენას მოახდენს ეს საბჭოთა-კავშირ-საფრანგეთის ურთიერთობაზე? ამასთან აღინიშნება, რომ ამ აქციის ნამდვილი მიზეზი ძნიშვნელოვანწილად არის საფრანგეთის შინაპოლიტიკური ვითარება და რომ იგი მოეწყო იმ მიზნით, რათა საფრანგეთის საზოგადოებრიობის ყურადღება ჩამოეშორებინათ კვეყანაში შექმნილი ეკონომიკური მდგომარეობისათვის. ამას წერს საფრანგეთის ბევრი გაზეთი.

საბჭოთა ადამიანები, როგორც ამას მოწმობენ გაზეთებში, რადიოსა და ტელევიზიაში გამოგზავნილი წერილები, აღშფოთებას გამოხატავენ და გმობენ საფრანგეთის ხელისუფალთა თვითნებურ მოქმედებას და ამ მოქმედების გამო ატეხილ პროვოკაციულ აურზაურს. (საკდესი).

ᲞᲠᲔᲡᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ

ᲔᲫᲘᲕᲜᲔᲑᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲙᲝᲡ Ე. ᲙᲠᲐᲩᲙᲝᲕᲡᲙᲘᲡ ᲮᲡᲝᲕᲜᲐᲡ

ᲬᲚᲔᲣᲚᲘ 100 წელი უსრულდება საბჭოთა არაბისტიკის ფუძემდებელს, აკადემიკოს ეგნატე იულიანეს ძე კრაჩკოვსკის. მეცნიერმა დიდი წვლილი შეიტანა, კერძოდ, საქართველოში არაბისტიკისა და სემიტოლოგიის დარგის გამოკვლევათა განვითარებაში. მსოფლიო აღიარება მოიპოვა ი. კრაჩკოვსკის მოწაფეებმა — აკადემიკოსებმა გ. წერეთელსა, ა. შანიძის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის კ. წერეთლისა და სხვა ქართველ მეცნიერთა შრომებმა.

გამოჩენილი მეცნიერის ხსოვნას მიეძღვნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სემიტოლოგიის კათედრისა და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გ. ვ. წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის სემიტოლოგიის განყოფილების გაერთიანებული სხდომა.

აკადემიკოს ე. კრაჩკოვსკის ცხოვრებისა და შემოქმედების, ქართველ მეცნიერებთან მისი მჭიდრო კავშირის, საბჭოთა არაბისტიკაში, არაბულ ლიტერატურასა და ისტორიოგრაფიაში დიდი წვლილის შესახებ ილაპარაკა თბილისის უნივერსიტეტის კათედრის გამგემ, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტმა კ. წერეთელმა.

აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის განყოფილების გამგემ, პროფესორმა ვ. ახელედიანმა გააკეთა მოხსენება თემაზე: „კრაჩკოვსკი — საბჭოთა არაბისტიკის ფუძემდებელი“. „კრაჩკოვსკი, როგორც არაბული ლიტერატურის ისტორიკოსი“ — ასე უწოდა თავის მოხსენებას დოცენტმა ნ. ფურცელაძემ, დოცენტმა თ. მარგველაშვილმა წაიკითხა მოხსენება „კრაჩკოვსკი და დაღესტნის არაბულენოვანი ლიტერატურა“, არაბულ ისტორიოგრაფიაში ე. კრაჩკოვსკის წვლილს მიუძღვნა თავისი მოხსენება აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის უფროსმა მეცნიერმა თანამშრომელმა ე. სიხარულიძემ.

თვალსაჩინო მეცნიერის შესახებ დამსწრეთ მოგონებანი გაუზიარეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებმა ა. შანიძემ, ს. ჯიქიამ, თბილისის უნივერსიტეტის პროფესორმა მ. შანიძემ.

ᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘ ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲔᲑᲗᲐᲜ

ცხინვალი. („კომუნისტის“ საკ. კორ.). ბოლო ხანებში ოსი მწერლები მუშათა კოლექტივების ხშირი სტუმრები არიან. ისინი ერთგვარი შემოქმედებითი ანგარიშით გამოდიან მრეწველობის დარგისა და სოფლის მეურნეობის მშრომელების წინაშე.

ახლახან ოსი მწერლების ერთი ჯგუფი ეწვია. ცხინვალის სამკერვალო ფაბრიკის. მუშათა ფართო აუდიტორიის წინაშე ოსი მწერლების შემოქმედებითი სიახლეების შესახებ მოხსენება გააკეთა კ. ხეთაგუროვის პრემიის ლაურეატმა, ცნობილმა ოსმა პოეტმა გიორგი ძუგაევმა.

საკუთარ შემოქმედებითს გეგმებზე ილაპარაკეს პროზაიკოსმა მიხეილ გუჩმაზოვმა, პოეტებმა რევაზ ასაევმა, ნუგზარ ბაკაევმა, ჰაჯი-მურათ ძუცწათიმ, ეფიმ იკოევმა და სხვა.

სამართალდარღვევა: ᲕᲘᲜ ᲐᲒᲔᲒᲑᲡ ᲞᲐᲡᲣᲮᲡ?

რედაქციას უპასუხებს პარტიის ხაშურის რაიკომის პირველი მდივანი ლ. დათიაშვილი

პასუხში ნათქვამია: 18 მარტს „კომუნისტში“ გამოქვეყნებულ კრიტიკულ წერილზე „სამართალდარღვევა: ვინ აგებს პასუხს?“ გაცნობებთ, რომ საქართველოს კომპარტიის ხაშურის რაიკომის ბიურომ განიხილა აღნიშნული ფაქტი. ბიუროს სხდომაზე ითქვა, რომ ქ. ხაშურში, გამარჯვების ქუჩაზე „უაზ-452“ მარკის უნომრო ავტომანქანა მოქალაქე გ. ხომასურიძეს დაეჯახა და მიიმალა.

შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილების სახელმწიფო ავტოინსპექციის მუშაკების ოპერატიულ ღონისძიებათა შედეგად დამნაშავე დადგინდა და დაკავებულია. ეს გახლავთ დროებით უმუშევარი გ. ბეკოევი, რომელსაც უკანონოდ გადასცა საჭე სანატორიუმ „ნაკადულის“ მძღოლმა თ. ბერიძემ.

ავტოსატრანსპორტო შემთხვევი ამან გამიოწვია, რომ სანატორიუმ „ნაკადულის“ ხელმძღვანელობა (ყოფილი მთავარი ექიმი — ლ. მათიაშვილი) გულგრილად და უპასუხისმგებლოდ ეკიდება საქმეს, შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილების სახელმწიფო ავტოინსპექცია კი ჯეროვან კონტროლს არ უწევს მოძრაობის უსაფრთხოებას.

შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ სანატორიუმ „ნაკადულის“ სამეურნეო ნაწილის გამგემ ა. ქურდაძემ, რომელსაც ევალებოდა კონტროლი გაეწია ავტოტრანსპორტის ექსპლოატაციისათვის, უგულებელყო კანონით გათვალისწინებული მოთხოვნები და ავტოტრანსპორტი, რომელსაც არ გააჩნდა სახელმწიფო ნომრები, გამოიყენა სანატორიუმის საჭიროებისათვის. ა. ქურდაძის მხრივ უკონტროლობის შედეგად მძღოლ თ. ბერიძეს საშუალება მიეცა არაამაშუშო საათებში, სახელმწიფო ავტომანქანით თავის პირად საქმეზე წასულიყო, რასაც ავტოსატრანსპორტო შემთხვევა მოჰყვა.

ამასთან ერთად შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილების სახელმწიფო ავტოინსპექციამ საჭირო ღონისძიებები ვერ განახორციელა სახელმწიფო ავტოტრანსპორტის არადანშნულებისაბერ, არასამუშაო საათებსა და დღეებში გამოყენების შემთხვევათა აღკვეთის მიზნით.

ბიუროს სხდომაზე მიღებული დადგენილების შესაბამისად, სახელმწიფო ავტოტრანსპორტის ექსპლოატაციისადმი კონტროლის შესუსტებისათვის, რამაც განაპირობა მძიმე შედეგიანი ავტოსატრანსპორტო შემთხვევა, სანატორიუმ „ნაკადულის“ მთავარ ექიმს ლ. მათიაშვილს გამოეცხადა სასტიკი საყვედური და გათავისუფლდა თანამდებობიდან.

იმისათვის, რომ პარტიული და სახელმწიფო დისციპლინის განმტკიცების საქმეში სათანადო ღონისძიებანი არ განახორციელა, რამაც გარკვეულად განაპირობა მძიმე შედეგიანი ავტოსატრანსპორტო შემთხვევა, სანატორიუმ „ნაკადულის“ პარტიული ორგანიზაციის მდივანს ე. ბებიაშვილს გამოეცხადა სასტიკი საყვედური. მძიმრობის უსაფრთხოებისადმი კონტროლის შესუსტებისათვის შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილების სახელმწიფო ავტოინსპექციის საგზაო საპატრულო სამსახურის უფროსს თ. ლომძიეს გამოეცხადა სასტიკი საყვედური.

ბიუროომ დაავალა შინაგან საქმეთა რაიგანყოფილებას განიხილოს უბნის ინსპექტორის ბ. ხაჩიძის პასუხისმგებლობის საკითხი, რომელმაც არაფერი იღონა უმუშევარ გ. ბეკოევის სამუშაოზე მოწყობისათვის.

ᲣᲙᲐᲤᲐᲜᲘ

ᲥᲝᲜᲘᲡᲮᲘᲡ ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲡᲮᲚᲔᲑᲐ

ᲭᲐᲓᲠᲐᲙᲘᲡ ᲓᲐᲤᲔᲒᲗᲐᲜ

ᲑᲠᲫᲝᲚᲓᲔᲑᲐ ᭣ᲐᲓᲠᲐᲙᲘᲡ მსოფლიო პირველობის მეოთხედფინალური მატჩები. **ფელდენში (ავსტრია)** ვასილი **სმისლოვისა** (სსრ კავშირი) და რობერტ **პიუბნერის** (გფრ) მეათე პარტია გადადებული იყო და იგი, მეორე დღეს მოჭადრაკეებმა 47-ე სვლაზე ყაიმით დაასრულეს. ანგარიში გახდა 5:5. მატჩში გამარჯვებულის გამოსავლენად კიდევ ოთხი პარტია გათამაშდება და თუ ამ შემთხვევაშიც საყაიმო ანგარიში აღინიშნება, გამარჯვებულის ,ინაობას წილისყრა გამოავლენს. **ალიკანტეში (ესპანეთი)** გაიმართა ხოლტან **რიბლისა** (უნგრეთი) და ეუგენიო **ტორეს** (ფილიპინები) მეხუთე პარტია. ეს შეხვედრა მოიგო რიბლიმ და დაწინაურდა — 3:2. ნანა **ალექსანდრიასა** (სსრ კავშირი) და ტატიანა **ლემაჩკოს** (შვეიცარია) მეოთხე პარტია 42-ე სვლაზე გადაიდო ალექსანდრიასათვის მოსაგებ პოზიციაში. ჯერჯერობით ანგარიშია 2:1 ალექსანდრიას სასარგებლოდ.

მოსკოვში მიმდინარე მოჭადრაკე ვაჟთა საკავშირო ჩემპიონატის მეშვიდე ტურში ბელიავსკიმ დაამარცხა გელერი. დაზგადნენ ტუკმაკოვ-ფსახისი და პოლუგაევსკი-ბალაშოვი, გადაიდო მალანიუკრომანიშინის, ვაპანიან-პეტროსიანის, რაზუვაევ-ზმაიფაროშვილის და აგზამოვ-იუსუპოვის პარტიები. ტალის ავადმყოფობის გამო არ შემდგარა მისი შეხვედრა კარპოვთან. ამ დღეს თამაშიდან თავისუფალი იყო ლერნერი. 4-4 ქულით ლიდერობენ ბელიავსკი (ერთი გამოტოვებული პარტია) და ფსახისი (ერთი გადადებული პარტია).

იაროსლავლში გრძელდება ᭣ᲐᲑᲣᲙ მოჭადრაკეთა მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონატების შესარჩევი საკავშირო შეჯიბრება. მოეწყო სამი ტურის შემდეგ გადადებული პარტიების დამთავრება. ამ ტურნირში მოსასპარეზე თბილისელმა გია გიორგაძემ ჟენევაზოვოდსკელ ა. დრეევთან გადადებული პარტია ყაიმით დასრულა. სამი ტურის შემდეგ ა. გოლდინმა, რ. დაუტოვმა, ი. ნაუმკინმა, ლ. ოლმა და ვ. რუბანმა 2-2 ქულა დაგროვეს და შეჯიბრებას ლიდერობენ. მომ